

Forest Stewardship Council®

Сертификација ланца надзора

FSC-STD-40-004 V3-1 SR

Наслов: Сертификација ланца надзора

Шифра документа: FSC-STD-40-004 V3-1 SR

Датум одобрења: 14. јануар 2021.

Контакт: FSC International Center
Performance and Standards Unit
Adenauerallee 134
53113 Bonn, Germany

 +49-(0)228-36766-0

 +49-(0)228-36766-30

 performance.standards@fsc.org

© 2021 Forest Stewardship Council, A.C. Сва права придржана.
FSC® F000100

Ниједан део документа заштићеног ауторским правима овог издавача не може да се репродукује или копира у било ком облику или на било који начин (графички, електронски или механички, укључујући фотокопирање, снимање или друге методе) без писане дозволе издавача.

Штампане копије нису контролисане и служе само као референце. Погледати електронску копију на FSC Web локацији (ic.fsc.org) како би били сигурни да се позивате на најновију верзију.

Forest Stewardship Council (FSC) је независна, непрофитна, невладина организација која је основана са циљем да подржи еколошки прихватљиво, социјално праведно и економски одрживо управљање светским шумама.

Визија FSC-а: Светске шуме треба да задовоље социјална, еколошка и економска права и потребе данашњих генерација без угрожавања права и потреба будућих генерација.

Белешка уз превод на српски језик

Овај документ је превод званичног стандарда *FSC-STD-40-004 V3-1 EN Chain of Custody Certification*. Превод на српски језик је припремио Зоран Тинтор, међународни члан FSC-a, уз помоћ Иване Сербај, представнице сертификационог тела. Овом приликом им се захваљујемо на њиховим напорима и помоћи.

Сврха превода је да се олакша читање и разумевање регулаторног документа (стандарда) и да се олакша тачно тумачење и примена од стране организација и других заинтересованих страна.

У случају недоумице или у случају одступања између превода и оригиналне енглеске верзије, енглеска верзија се мора сматрати тачном.

За додатна објашњења превода можете да контактирате регион FSC Адриа-Балкан.

FSC Адриа-Балкан регион

Тел: +385 99 837 0602

Е-пошта: adriabalkan@fsc.org

Веб: adria-balkan.fsc.org/sr

Увод

FSC ланац надзора (енгл. Chain of Custody - CoC) представља ланац снабдевања производа од извора у шуми или од места где је материјал поново употребљен у случају рециклираног материјала, до места где се производ продаје са FSC изјавом (енгл. FSC claim) на одговарајућим документима о продаји и/или до места где је обрада производа завршена, а завршени производ је обележен FSC ознаком. CoC укључује сваку фазу од набавке до прераде, трговине и дистрибуције, где прелазак на следећу фазу у оквиру ланца снабдевања подразумева промену власништва над производом.

Свака промена власништва над FSC сертификованим производима у ланцу снабдевања захтева успостављање ефикасног CoC система управљања на нивоу одговарајуће организације као и проверу исправности CoC система управљања од стране независног FSC акредитованог сертификационог тела, уколико организација жели да користи FSC изјаве за своје производе.

FSC сертификација таквих система управљања осмишљена је да веродостојно пружи уверавања да производи продати са FSC изјавом потичу из добро газдованих шума, контролисаних извора, поново употребљених материјала, или комбинације наведених извора. FSC CoC сертификација на тај начин олакшава транспарентан проток производа направљених од поменутих извора кроз ланац снабдевања.

Историјат верзије

V1-0 У септембру 2004. године управни одбор FSC-а одобрио је почетну верзију стандарда "FSC-STD-40-004 V1-0: FSC CoC стандард за предузећа која производе и испоручују FSC сертификоване производе".

V2-0 Ова значајна ревизија стандарда увела је нове концепте као што су групе производа и кредитни систем. Размотрене су бројне препоруке радних група које су одржале три техничка састанка између октобра 2005. и фебруара 2007. године, као и препоруке учесника добијене на основу различитих јавних нацрта и докумената за расправу "FSC-DIS-01-013: Рецензија и ревизија FSC CoC стандарда". Верзију V2-0 одобрио је Управни одбор FSC-а на свом 46. заседању у новембру 2007. године.

V2-1 Ова мања ревизија стандарда увела је нове захтеве за FSC CoC носиоце сертификата везане за посвећеност FSC вредностима и безбедности и здрављу на раду. Ову верзију документа одобрио је директор FSC политика 1. октобра 2011. године.

V3-0 Ова значајна ревизија стандарда размотрила је пет предлога Генералне скупштине FSC-а из 2011. године (Предлози 38, 43, 44, 45 и 46), као и резултате истраживања које је наручио FSC International, као што су кредитна методологија на више локација, интегритет ланца снабдевања, као и могућност оптималне процене пред-потрошачког материјала намењеног за поновну употребу у FSC систему. Ову верзију документа одобрио је Управни одбор FSC-а на свом 73. заседању у новембру 2016. године.

V3-1 Ова мања ревизија стандарда представила је нове FSC основне захтеве за рад у FSC сертификацији ланца надзора и укључила измене, допуне и уредничку ревизију како би се побољшала примена стандарда, као што су укључивање савета и интерпретација. Ову верзију документа одобрио је Управни одбор FSC-а у јануару 2021. године.

Садржај

A	Циљ	7
Б	Обим примене	7
В	Датум ступања на снагу и период валидности	8
Г	Референце	8
ДЕО I: Општи захтеви		11
1	СоС систем управљања	11
2	Набавка материјала	13
3	Управљање материјалима	14
4	Записи FSC материјала и производа	14
5	Продаја	15
6	Усаглашеност са законодавством о легалности дрвета	17
7	FSC основни захтеви за рад	19
ДЕО II: Контрола FSC изјава		21
8	Успостављање група производа за контролу FSC изјава	21
9	Преносни систем	22
10	Процентни систем	23
11	Кредитни систем	25
ДЕО III: Додатни захтеви		28
12	Захтеви FSC означавања	28
13	Подуговарање	28
ДЕО IV: Критеријуми прихватљивости за СоС сертификацију појединачне локације, више локација и групну СоС сертификацију		31
14	Прихватљивост за СоС сертификацију појединачне локације	31
15	Прихватљивост за СоС сертификацију више локација	31
16	Прихватљивост за групну СоС сертификацију	32
Прилог А. Примери група производа (информативно)		34
Прилог Б. Примери примене FSC система контроле (информативно)		36
Прилог В. Примери делова производа који треба да буду сертификовани (обавезујуће стандардом)		39
Прилог Г. Самопроцена FSC основних захтева за рад (обавезујуће стандардом)		42
Прилог Д: Одредбе и дефиниције		52

А Циљ

Циљ овог стандарда је да се обезбеде минимални CoC захтеви за управљање и производњу унутар организације како би показали да шумски материјали и производи који су купљени, обележени и продати као FSC сертифициковани воде порекло из добро газдованих шума, контролисаних извора, поново коришћених материјала или комбинација тих извора и да су све припадајуће изјаве легитимне и исправне.

Б Обим примене

Ово је основни стандард за FSC CoC сертификацију који одређује захтеве који се примењују у свим CoC сертифицикованим организацијама као и организацијама које аплицирају, у погледу набавке, обраде, означавања и продаје шумских производа као FSC сертифицикованих.

Поље 1. Које је намењена FSC CoC сертификација?

За производ за који се изјављује да је FSC сертифицикован, мора постојати непрекинут ланац организација, независно сертифицикован од стране сертификационих тела која су акредитована од стране FSC-a, које покривају било какве промене власништва над производом, из сертифициковане шуме или места где је материјал поново коришћен у организацију која продаје производ са FSC изјавом на документима о продаји и/или до места где је производ завршен и FSC обележен. CoC сертификација је неопходна за све организације у ланцу снабдевања шумским производима које имају правно власништво над сертифицикованим производом и обављају најмање једну од следећих активности:

- а) продају FSC сертифициковане производе са FSC изјавом на документима о продаји;
- б) означавају производе као FSC сертифициковане;
- в) производе или мењају састав (нпр. мешање или додавање производу шумских материјала) или физичког интегритета (нпр. препаковање, поновно обележавање) производа продатих са FSC изјавом;
- г) промовишу FSC сертифициковане производе, осим завршених и FSC означених производа који могу бити промовисани од стране несертифицикованих носилаца сертификата (нпр. трговаца на мало) у складу са FSC водичем за употребу робне марке од стране промотивних носилаца сертификата.

НАПОМЕНА: FSC изјаве су неопходне у случају када будући купци желе да користе FSC сертифициковане производе као улаз за производњу других сертифицикованих производа и/или за препродају као FSC сертифицикованих производа.

CoC сертификација није неопходна за организације које пружају услуге сертифицикованим организацијама без преузимања правног власништва над сертифицикованим производима, укључујући:

- а) посреднике и аукцијске куће које организују трговину сертифицикованим производима између купца и продавца;
- б) добављачи логистичких услуга, транспорта и/или привременог чувања или складиштења сертифицикованих производа без промене састава или физичког интегритета;
- в) подуговарачи који делују на основу уговора о подизвођењу у складу са

Поље 2. Који делови производа треба да буду сертифицивани?

Сви делови производа који потичу из шуме и имају функционалну намену у производу морају бити у складу са захтевима СоС стандарда. Део производа има функционалну намену ако је функција производа угрожена уклањањем тог дела производа. Делови производа са секундарним функцијама, пореклом из шуме (нпр. транспорт, заштита или издавање) могу бити изузети из захтева СоС стандарда.

Амбалажа произведена од материјала пореклом из шуме (нпр. папир или дрво) сматра се засебним елементом од упакованог производа. Зато организација може да одлучи да ли жели да има сертифицивани производ, сертифицивану амбалажу или и једно и друго.

За НДШП (недрвне шумске производе) прихватљиво је да је само један састојак/део производа FSC сертифициван све док FSC ознака и/или сродне изјаве обезбеђују јасну референцу на сертифицивани састојак/део производа.

Овај стандард је подељен на четири дела. Делови I и II садрже опште захтеве који су обавезни за све носиоце СоС сертификата. Захтеви наведени у деловима III и IV примењују се у складу са обимом сваког сертификата.

Сви аспекти овог стандарда сматрају се обавезујућим, укључујући обим примене, датум примене, референце, одредбе и дефиниције, табеле, поља и прилоге, осим ако није другачије наведено.

В Датум ступања на снагу и период валидности

Датум усвајања: Јануар 2021.

Датум издавања: 2. фебруар 2021.

Датум ступања на снагу: 1. септембар 2021.

Прелазни период: 1. септембар 2021. - 31. децембар 2022.

Период важења: До замене или повлачења

НАПОМЕНА: На крају прелазног периода, сви носиоци сертификата морају бити процењени у складу са овом верзијом стандарда.

Г Референце

FSC-STD-40-004 је главни стандард који се примењује за сертификацију свих СоС организација и може се комбиновати са додатним стандардима у складу са обимом сертификата организације, као што је наведено у Табели А.

Документи наведени као додатни стандарди и други регулаторни документи релевантни су за примену FSC-STD-40-004 стандарда. За недатиране референце примењује се последње издање референтног документа (укључујући све промене и додатке).

Табела А. FSC CoC регулаторни оквир

FSC регулативни документи примењиви на све носиоце CoC сертификата	
FSC-STD-40-004 <i>Сертификација ланца надзора</i> FSC-STD-40-004а <i>Класификација FSC производа (FSC-STD-40-004 додатак)</i> FSC-DIR-40-004 <i>Директива за сертификацију ланца надзора</i> FSC-POL-01-004 <i>Политика удруживања организација са FSC-ом</i>	
Допунски регулаторни документи (примењиво у складу са обимом сертификата)	
Активности	примењиви регулаторни документи
CoC групе или више локација	FSC-STD-40-003 <i>Сертификација ланца надзора више локација</i>
Набавка контролисаног дрвета	FSC-STD-40-005 <i>Захтеви за набавку контролисаног дрвета</i> FSC-DIR-40-005 <i>FSC Директива о FSC контролисаном дрвету</i>
Набавка материјала који се може поново користити	FSC-STD-40-007 <i>FSC стандард о коришћењу материјала који се могу поново користити у FSC групама производа и сертифицираним FSC пројектима</i>
Коришћење FSC ознаке робне марке	FSC-STD-50-001 <i>Захтеви за коришћење FSC ознаке робне марке од стране носилаца сертификата</i>

НАПОМЕНА: FSC интерпретације регулаторног оквира доступне су на FSC Web локацији (ic.fsc.org).

Поље 3. Вербални облици за изражавање одредби [Прилагођено из ISO/IEC Directives Part 2: Rules for the structure and drafting of International Standards]

„*мора*“: (енгл. shall) означава захтеве који се морају строго пратити да би се обезбедила усаглашеност са стандардом.

„*требало*“: (енгл. should) означава да се међу неколико могућности једно препоручује као посебно погодно, без помињања или искључивања других или да је одређени режим деловања пожељан, али не и неопходан.

„*можда*“: (енгл. may) означава на ток деловања дозвољен у оквиру граница документа.

„*можда*“: (енгл. can) користи се за изјаве о могућности и способности, било материјалне, физичке или узрочне.

ДЕО I: Општи захтеви

1 СоС систем управљања

- 1.1 Организација мора да успостави и одржава СоС систем управљања који одговара њеној величини и сложености, како би осигурала наставак усаглашености са свим примењивим захтевима сертификације, укључујући следеће:
- а) именовати представника руководства које има пун ауторитет и одговорност за усаглашавање организације са свим захтевима сертификације;
 - б) успоставити и одржавати ажурне документоване процедуре које обухватају захтеве сертификације примењиве обиму сертификата;
 - в) дефинисати кључно особље одговорно за спровођење сваке процедуре;
 - г) едуковати особље у складу са тренутном верзијом процедура организације како би се обезбедио неопходан ниво вештина за успостављање СоС система управљања;
 - д) одржавати потпуне и ажурне записе докумената неопходних за демонстрацију усаглашености организације са свим примењивим захтевима сертификације и чувати их најмање пет (5) година. У зависности од обима сертификата, организација мора да чува записе минимално следећих докумената: процедуре, листе група производа; записи о обукама; документи о куповини и продаји; књиговодствени записи о материјалу; годишњи резиме обима производње; одобрења за коришћење ознаке робне марке; евиденције добављача, жалби и подизвођења; контроле неусаглашених производа; записи о програму верификације за материјале намењене за поновну употребу који се тичу система дужне пажње (енгл. due diligence) за контролисани материјал и FSC Контролисано дрво.
- 1.2 Организација мора да примени критеријуме за квалификацију наведене у Делу IV да би дефинисала квалификацију СоС сертификације за појединачну локацију, више локација или групну СоС сертификацију.
- 1.3 Организација се мора обавезати на поштовање FSC вредности као што је дефинисано у документу FSC-POL-01-004 *Политика удруживања организација са FSC-ом*.
- 1.4 Организација мора да се обавезе на примену мера безбедности и здравља на раду (енгл. OHAS). Организација мора, минимално да именује представника OHAS-а, да успостави и спроведе процедуре које одговарају величини и сложености организације и образовати особље у складу са захтевима OHAS-а.

НАПОМЕНА: Остали сертификати везани за OHAS и/или спровођење локалног законодавства које покрива елементе које захтева Одредба 1.4 могу се користити као доказ усаглашености са овим условом (нпр. може се сматрати да организација аутоматски испуњава Одредбу 1.4).

- 1.5 Организација мора да усвоји¹ и спроведе изјаву или изјаве о политици које покривају FSC основне захтеве за рад. Изјаве о политици морају да се ставе на располагање заинтересованим странама (нпр. погођеним заинтересованим странама) и сертификационом телу организације.

¹ Може да развије нову политику или да користи постојећу.

- 1.6 Организација мора да одржава ажурну самопроцену која описује како организација примењује основне FSC захтеве за рад на своје пословање. Самопроцена се прослеђује сертификационом телу организације.
- 1.7 Организација мора осигурати да се све жалбе добијене у вези са усаглашеношћу организације са захтевима сертификације у вези са обимом CoC сертификата одговарајуће разматрају, укључујући следеће:
- а) потврдити пријем жалбе подносиоцу у року од две (2) недеље од пријема жалбе;
 - б) истражити жалбу и одредити своје предложене радње као одговор на жалбу у року од три (3) месеца. Ако је потребно додатно време да би се завршила истрага, подносилац мора бити информисан, као и сертификационо тело организације;
 - в) предузети одговарајуће кораке у вези са жалбом и било каквим недостацима пронађеним у поступцима који утичу на усаглашеност за захтевима сертификације;
 - г) обавестити подносиоца, као и сертификационо тело организације када се сматра да је жалба успешно решена и закључена.
- 1.8 Организација мора имати процедуре како би осигурала да било који неусаглашен производ буде идентификован и контролисан како би се спречила њихова ненамерна продаја и испорука са FSC изјавама. Ако је неусаглашени производ откривен након испоруке, организација мора предузети следеће радње:
- а) писмено обавестити сертификационо тело и све директно погођене купце у року од пет радних дана од идентификације неусаглашеног производа и чувати податке о том обавештењу;
 - б) анализирати узроке појављивања неусаглашених производа и применити мере за спречавање њиховог поновног појављивања;
 - в) сарађивати са својим сертификационим телом како би дозволили сертификационом телу да потврди да су предузете одговарајуће мере за исправљање неусаглашености.
- 1.9 Организација мора да подржи проверу трансакција од стране њеног сертификационог тела и ASI међународног тела за акредитацију (ASI - Assurance Services International) обезбеђивањем узорак података FSC трансакција, на захтев сертификационог тела.

НАПОМЕНА: Подаци о ценама не спадају у обим обелодањивања података за проверу трансакције.

- 1.10 Организација мора подржати испитивање влакана које спроводи њено сертификационо тело и ASI предајући узорке и врсте материјала и производа и информација о саставу врста за верификацију, на захтев.
- 1.11 Организација сме користити усаглашеност са другим шемама сертификације као доказ усаглашености са одељком 7 "FSC основни захтеви за рад".

НАПОМЕНА: FSC International ће преиспитати компатибилност ових шема са FSC основним захтевима за рад и обим њиховог преклапања са захтевима у Одељку 7

2 Набавка материјала

- 2.1 Организација мора да одржава ажурне информације о свим добављачима који је снабдевају материјалима који се користе за FSC групе производа, укључујући имена, сертификациони код (ако је примењиво) и материјал који се набавља.
- 2.2 Да би идентификовала све промене које би могле да утичу на доступност и веродостојност испоручених производа, организација мора редовно да проверава ваљаност групе производа и сертификата својих активних FSC сертификованих добављача путем FSC базе сертификата (info.fsc.org).

НАПОМЕНА: Остале FSC платформе усклађене су са FSC базом сертификата (нпр. портал робне марке) могу подржати усаглашеност организације са овим захтевом слањем аутоматских обавештења организацији у случају промена у обиму сертификата добављача.

- 2.3 Организација мора да провери документацију добављача о продаји или испоруци да би потврдила следеће:
- а) достављене врсте материјала и количине су у складу са документацијом добављача;
 - б) FSC изјава је наведена;
 - в) добављачев код FSC ланца надзора или FSC Контролисано дрво је наведен за достављене материјале са FSC изјавом.
- 2.4 Организација мора да обезбеди да су само прихватљиви улази и исправна категорија материјала употребљени у FSC групама производа, као што је дефинисано у Табели Б.

Табела Б. Прихватљиви улази у складу са FSC изјавом наведени за излазне групе производа

FSC излазна изјава наведена за групе производа	Прихватљиви улази
FSC 100%	FSC 100%
FSC Мешавина x% / FSC Мешавина Кредит	FSC 100%, FSC Мешавина x%, FSC Мешавина Кредит, FSC Рециклирано x%, FSC Рециклирано Кредит, контролисани материјал, FSC Контролисано дрво, пред-потрошачки материјал намењен за поновну употребу, пост-потрошачки материјал намењен за поновну употребу.
FSC Рециклирано x% / FSC Рециклирано Кредит	FSC Рециклирано x%, FSC Рециклирано Кредит, пред-потрошачки материјал намењен за поновну употребу, пост-потрошачки материјал намењен за поновну употребу.
FSC Контролисано дрво	FSC 100%, FSC Мешавина x%, FSC Мешавина Кредит, контролисани материјал, FSC Контролисано дрво.

- 2.5 Организације које набављају FSC несертификовани материјал који се користи за поновну употребу у FSC групама производа морају да се придржавају захтева FSC-STD-40-007.

- 2.6 Организације које набављају FSC несертификовани изворни материјал који се користи у FSC групама производа као контролисани материјал, морају да се придржавају захтева FSC-STD-40-005.
- 2.7 Организације које поново употребљавају материјал из сопствене примарне или секундарне производње на сопственој локацији могу класификовати материјал са истим или нижим нивоом улаза од којег је добијен. Поново употребљен материјал из секундарне производње исто може бити класификован од стране организације као материјал који се може поново користити. Материјал који се може поново користити из секундарне обраде може бити класификован од стране организације као предпотрошачки материјал намењен за поновну употребу, осим материјала који је одбачен у производном процесу, али може бити поново употребљен на локацији тако што ће се поново укључити у исти производни процес који га је створио.
- 2.8 Организација може да класификује материјале који се налазе на залихама у време главне процене од стране сертификационог тела и материјале добијене између датума главне процене и датума издавања CoC сертификата организацији као прихватљив унос, под условом да организација може да докаже сертификационом телу да ти материјали испуњавају услове за набавку FSC материјала.

3 Управљање материјалима

- 3.1 У случајевима када постоји ризик од неприхватљивих улаза у FSC групе производа, организација мора да примени једну или више од следећих метода раздвајања:
- а) физичко раздвајање материјала;
 - б) временско раздвајање материјала;
 - в) идентификација материјала.

4 Записи FSC материјала и производа

- 4.1 За сваку групу производа или радни налог, организација мора да идентификује главне фазе обраде који укључују промену запремине или тежине материјала и прецизира фактор(е) конверзије за сваку фазу обраде или, ако није изводљиво, за све фазе обраде. Организација мора имати доследну методологију за израчунавање фактора конверзије и мора их одржавати ажурним.

НАПОМЕНА: Организације које производе производе по поруџбини не морају да наводе фактор(е) конверзије пре производње, али морају да чувају записе о производњи који укључују израчунавање фактора конверзије.

- 4.2 Организација мора да одржава ажурне материјалне записе рачуноводствених података (нпр. табела, рачунарских програма за контролу производње) за материјале и производе у обиму FSC сертификата, укључујући:
- а) улазе: добављачев број документа о продаји, датум, количину и категорију материјала укључујући процентуалну или кредитну изјаву (ако је примењиво);
 - б) излазе: број документа о продаји, датум, опис производа, количину, FSC изјаву и примењиви период изјаве или радни налог;
 - в) FSC процентну калкулацију и FSC кредитни рачун.

- 4.3 Организације сертифицироване у складу са FSC и другим шемама сертификације шума и које имају улазне и излазне производе који истовремено носе изјаве из више шема морају да покажу да се количине производа не рачунају више пута.

НАПОМЕНА: То се може постићи успостављањем јединственог књиговодственог записа за такве материјале који јасно идентификују количине материјала и производа и одговарајуће сертификационе изјаве. Тамо где то није могуће, организација би требало да дозволи сертификационом телу да на неки други начин процени овај захтев.

- 4.4 Организација мора припремити извештаје о годишњим резимеима количина производње (у јединици мере коју обично користи организација), који покрива период од претходног извештајног периода, што доказује да су количине произведених производа, продатих уз FSC изјаве у сагласности са улазним количинама, тренутним залихама, њиховим излазним изјавама и фактором/факторима конверзије група производа.

НАПОМЕНА: Организације које праве различите производе по поруџбини (нпр. дрвопрерађивачи, грађевински предузимачи, грађевинска предузећа) могу презентовати своје годишње FSC извештаје као преглед свих радних налога или грађевинских пројеката уместо група производа.

5 Продаја

- 5.1 Организација мора да обезбеди да документи о продаји (физички или електронски) издати за производе који су продати са FSC изјавом садрже следеће информације:
- а) име и контакт информације организације;
 - б) информације неопходне за идентификацију купца, као што су име и адреса купца (осим у случају продаје крајњим потрошачима);
 - в) датум издавања документа;
 - г) име или опис производа;
 - д) количина продате робе;
 - ђ) FSC сертификациони код организације повезан са FSC сертифицираним производима и/или код FSC Контролисано дрво повезан са производима FSC Контролисано дрво;
 - е) јасан показатељ FSC изјаве за сваки производ или за укупне производе као што је наведено у Табели В.

Табела В. Прихватљиве FSC изјаве за излазне производе према сваком FSC контролном систему

Излазна FSC изјава наведена за групу производа	FSC контролни систем		
	Преносни систем	Процентни систем	Кредитни систем
FSC 100%	✓	није примењиво	није примењиво
FSC Мешавина x%	✓	✓	није примењиво
FSC Рециклирано x%	✓	✓	није примењиво
FSC Мешавина Кредит	✓	није примењиво	✓
FSC Рециклирано Кредит	✓	није примењиво	✓
FSC Контролисано дрво	✓	✓ (погледати Одредбу 5.9)	✓ (погледати Одредбе 5.9 и 11.10)

- 5.2 Организације које на крају ланца снабдевања продају готове и FSC обележене производе (нпр. малопродаја, издавачи) могу изоставити информацију о проценту или

кредиту у продајној документацији (нпр. употреба "FSC Мешавина" уместо "FSC Мешавина 70%" или "FSC Мешавина кредит"). Међутим, у овом случају, ове информације су изгубљене, и наредној организацији у ланцу снабдевања није дозвољено да користи или поново успостави процентну или кредитну информацију повезану са тим производима.

- 5.3 Ако документи о продаји које је издала организација нису приложени уз пошиљку производа, а те информације су значајне да би купац идентификовао производ као FSC сертификован, повезани документ о испоруци мора да садржи исте информације које захтева Одредба 5.1 као и референцу која такву документацију повезује са документима о продаји.
- 5.4 Организација мора да обезбеди да производи продати са изјавом FSC 100%, FSC Мешавина или FSC Рециклирано на документима о продаји не садрже ознаке других шема сертификације шуме.

НАПОМЕНА: FSC сертификовани производ може истовремено да носи FSC изјаву и изјаву других шема сертификације шума на документима о продаји и испоруци, чак иако је производ обележен FSC ознаком.

- 5.5 Организација може да идентификује производе који су направљени искључиво од улазних материјала малих или локалних произвођача додавањем следеће изјаве документима о продаји: "From small or community forest producers". Носиоци сертификата могу ову изјаву преносити даље кроз ланаца снабдевања.
- 5.6 Организација може да продаје производе са изјавом "FSC Контролисано дрво" на документима о продаји и испоруци само ако се ради о сировинама или полупроизводима и ако је купац је FSC сертификован.
- 5.7 Ако организација не може да укључи FSC изјаву и/или сертификациони код у документима о продаји или испоруци (или обоје), потребно је купцу обезбедити тражене информације уз додатну документацију (нпр. додатним писмом). У овом случају, организација мора да добије дозволу од сертификационог тела да примени додатну документацију у складу са следећим критеријумима:
- а) мора постојати јасна информација која повезује допунску документацију са документима о продаји или испоруци;
 - б) нема ризика да ће купац у допунској документацији погрешно протумачити који су FSC производи сертификовани;
 - в) где документи о продаји садрже више производа са различитим FSC изјавама, сваки производ мора бити повезан одговарајућом FSC изјавом наведеном у допунској документацији.
- 5.8 Организације које снабдевају FSC производима произвођаче по поруџбини, (нпр. дрвопроизвођачи, грађевински извођачи, грађевинска предузећа) које не наводе FSC сертификоване производе на документима о продаји као што је захтевано по Одредби 5.1 могу издати допунску продајну документацију за грађевинске или друге повезане услуге. Допунски документи укључују следеће:
- а) јасне индикације довољне за повезивање рачуна за услуге са додатним документима;

- б) списак коришћених FSC сертифицираних делова производа са одговарајућим количинама и FSC изјавама;
- в) сертификациони код организације.

5.9 Организација може да смањи FSC изјаву за излазне производе као што је приказано на слици А. FSC ознака мора одговарати FSC изјави наведеној у документима о продаји, осим у случају продаје готових и обележених производа крајњим потрошачима од стране трговаца на мало.

НАПОМЕНА: Производи који су направљени 100% од поново употребљених материјала, могу бити означени једино као FSC Рециклирано.

Слика А. Правила за смањивање нивоа захтева за FSC излазне изјаве

6 Усаглашеност са законодавством о легалности дрвета

6.1 Организација мора да обезбеди усаглашеност својих FSC сертифицираних производа и контролисаног дрвета или производа од дрвета са свим примењивим законима о легалности дрвета. Као минимум организације мора:

- а) имати процедуре којима се обезбеђује да су увоз и/или извоз и комерцијализација FSC сертифицираних производа и производа од контролисаног дрвета од стране организације усаглашени са свим примењивим законима о трговини и царини² (ако организација извози и/или увози FSC сертифициране производе);

² Закони о трговини и царини укључују, али не морају бити ограничени на:

- Забране, квоте и друга ограничења извоза дрвених производа (нпр. забране извоза необрађених трупаца или грубо обрађеног дрвета)
- Захтеве за извозним дозволама за дрво и производе од дрвета
- Службена одобрења за субјекте који извозе дрво и производе од дрвета
- Порезе и царине који се примењују на извоз производа од дрвета.

- б) на захтев, прикупити и пружити информације о врстама (народно и научно име) и држави сече (или још прецизније детаље локације ако су захтевани законским прописима) да усмери купце и/или FSC сертификоване организације у даљем ланцу набавке, којима су потребне такве информације у складу са законским прописима о легалности дрвета. Форма и учесталост обезбеђивања тих информација могу се договорити између организације и тражиоца информације, све док су информације тачне и могу се правилно повезати са сваким материјалом који се достави као FSC сертификован или FSC Контролисано дрво.

НАПОМЕНА: Подаци о поднационалним регионима или концесијама за сечу, потребни су тамо где постоје различити ризици за илегалну сечу између концесионара за сечу у држави или поднационалном региону. Сваки споразум који је дао право сече дрвета у одређеном подручју сматра се концесијом за сечу.

НАПОМЕНА: Ако организација нема тражене информације о врстама и држави порекла, захтев ће бити прослеђен претходним добављачима унутар ланца набавке док се информације не добију.

- в) обезбедити доказ о усаглашености са релевантним трговинским и царинским законима;
- г) осигурати да за FSC сертификоване производе који садрже пред-потрошачко дрво намењено за поновну употребу (осим поново коришћеног папира), а продају се компанијама које се налазе у земљама које примењују законодавство о легалности дрвета **или**:
- i) користи само пред-потрошачко дрво намењено за поновну употребу у складу са захтевима FSC Контролисаног дрва у сагласности са FSC-STD-40-005; **или**
 - ii) информисе своје клијенте о присуству пред-потрошачког дрвета намењеног за поновну употребу у производу и подржава њихов систем дужне пажње као што захтева примењиво законодавство легалности дрвета.

НАПОМЕНА: Организације које примењују опцију d (i) могу применити захтеве за додатне производе наведене у FSC-STD-40-005.

7 FSC основни захтеви за рад³

- 7.1 Приликом примене FSC основних захтева за рад, организација мора да узме у обзир права и обавезе утврђене у националном законодавству, истовремено испуњавајући циљеве захтева.
- 7.2 Организација не сме да користи дечији рад.
- 7.2.1. Организација неће запошљавати раднике испод 15 година или испод минималних година као што је наведено у националним или локалним законима или прописима, који год да су старији, осим наведеног у 7.2.2.
- 7.2.2. У земљама у којима национални закони и прописи омогућавају запошљавање лицима старости између 13 и 15 година на лакшим пословима, такво запошљавање не би требало да угрожава школовање или да наноси штету њиховом здрављу или развоју. Нарочито тамо где деца подлежу обавезним законима о образовању, дозвољено им је да раде ван школе само током уобичајеног радног времена.
- 7.2.3. Ниједно лице испод 18 година није запослено на опасним или тешким пословима, осим у сврхе обуке у складу са одобреним националним законима и прописима.
- 7.2.4. Организација мора да забрани најгоре облике дечијег рада.
- 7.3 Организација мора уклонити све облике присилног и обавезног рада.
- 7.3.1 Радни односи су добровољни и засновани на обостраном пристанку, без претње кажњавањем.
- 7.3.2 Нема доказа о било каквој пракси која указује на присилни или обавезни рад, укључујући, али не и ограничено на следеће:
- физичко и сексуално насиље
 - дужнички рад
 - задржавање плате/укључујући плаћање накнада за запошљавање и или плаћање депозита за започињање запослења
 - ограничење мобилности/кретања
 - задржавање пасоша и личних докумената
 - претње отказом.

³ Извор: FSC извештај о генеричким критеријумима и индикаторима заснованим на принципима основних ILO (Међународна организација рада) Конвенција (2017).

- 7.4 Организација мора обезбедити да нема дискриминације у запошљавању и обављању занимања.
- 7.4.1. Пракса запошљавања и обављања занимања није дискриминаторска.
- 7.5 Организација мора да поштује слободу удруживања и ефективно право на колективно преговарање.
- 7.5.1 Радници могу основати или се придружити организацијама по свом избору.
- 7.5.2 Организација поштује пуну слободу радничке организације на стварању својих статута и правила.
- 7.5.3 Организација поштује права радника да се ангажују у законским активностима везаним за оснивање, удруживање или помоћ радничким организацијама или да се уздрже од истих и неће дискриминисати ни кажњавати раднике за остваривање тих права.
- 7.5.4 Организација преговара са законито основаним радничким организацијама и/или прописно одабраним представницима у доброј вери и са најбољим намерама да постигне колективни споразум.
- 7.5.5 Колективни споразум се спроводи тамо где постоји.

ДЕО II: Контрола FSC изјава

НАПОМЕНА: Примери примене групе производа и захтева FSC контролних система приказани су у прилозима А и Б.

8 Успостављање група производа за контролу FSC изјава

- 8.1 Организација мора да успостави групе производа да би контролисала FSC излазне изјаве и обележавање. Групе производа морају бити формиране од једне или више излазних производа који:
- а) припадају истом типу производа у складу са стандардом FSC-STD-40-004а;
 - б) се контролишу у складу са истим FSC контролним системом.
- 8.2 Следећи додатни захтеви се примењују приликом креирања група производа помоћу процентног и/или кредитног система:
- а) сви производи морају имати исти фактор конверзије. У супротном, они и даље могу бити груписани у оквиру исте групе производа, али одговарајући фактори конверзије морају бити примењени на релевантне производе да би се израчунала количина излазних производа која се може продати са FSC процентном или кредитном изјавом;
 - б) сви производи морају бити израђени од истог улазног материјала (нпр. дрво бора) или исте комбинације улаза (нпр. производне групе фурнираних плоча од иверице, где су сви производи израђени од комбинације иверице и фурнира еквивалентних врста).

НАПОМЕНА: Улазни материјали и/или врсте дрвета из групе производа могу бити замењени другим материјалом и/или врстама под условом да су еквивалентни. Варијације материјала или димензија производа или облика материјала прихватљиви су у оквиру исте групе производа. Различите врсте дрвне пулпе сматрају се еквивалентним улазима, осим изворног дрвета и влакана дрвета за поновну употребу који нису еквивалентни улазни материјали.

НАПОМЕНА: Изворно дрво и влакана дрвета за поновну употребу могу бити комбиновани у исти кредитни рачун у случају производа направљених од оба материјала (мешовита влакна). Међутим, за 100% рециклиране производе, FSC кредит мора бити узет само из поново коришћених улазних материјала. Исто важи и за производе од 100% изворних влакана, где се кредити узимају само од изворних улазних материјала.

- 8.3 Организација мора да одржава ажурну листу група производа и да прецизира за сваку групу производа:
- а) производни типови излазних производа у складу са FSC-STD-40-004а;
 - б) примењиве FSC изјаве за излазе. Организација такође може да наведе производе који могу да користе ознаку FSC Small and Community ако организација жели да те информације буду објављене у FSC бази сертификата;
 - в) врсте (укључујући научно и народно име), где информације о врстама одређују карактеристике производа.

Поље 4. Замена улазних материјала унутар групе производа (примењиво на све FSC контролне системе)

Материјали и/или врсте се могу сматрати еквивалентним ако се могу заменити без мењања излазних карактеристика производа. Следећи индикатори се сматрају променом карактеристика на излазној страни:

- промена типа производа (у складу са FSC-STD-40-004a); **или**
- промене у функцији производа; **или**
- повећање цене производа (цена не би требало да се користи као појединачни индикатор због могућих варијација изазваних, на пример, тржишном потражњом, преговорима о ценама или купљених или продатих количина; међутим, она се може користити у комбинацији са другим индикаторима да би се доказала промена карактеристика излазних производа); **или**
- повећање класе производа; **или**
- промена изгледа производа (изглед се одређује унутрашњим својствима материјала. Штампане, фарбане и остали завршни поступци нису примењиви у овом случају).

9 Преносни систем

Поље 5. Примена преносног система

Преносни систем је FSC контролни систем који омогућава најједноставнији приступ утврђивању излазних изјава преносом FSC изјава улазних материјала директно на излазне производе. Одвајањем од неприкладних материјала обезбеђује се веза између улазног и излазног материјала у свим фазама процеса организације.

Преносни систем се може применити на све врсте група производа, FSC изјава и активности.

Не постоји важећа излазна изјава за пред-потрошачко дрво за поновно коришћење јер се не сматра прихватљивим улазом у преносном систему.

НАПОМЕНА: Недрвни шумски производи који се користе за прехранбене и медицинске сврхе ограничени су искључиво на преносни систем.

- 9.1 За сваку групу производа, организација мора да наведе период изјаве или радни налог за који се мора урадити појединачна FSC изјава.
- 9.2 За период изјаве или радни налог где улази припадају истој категорији материјала и носе идентичну FSC изјаву, организација мора да одреди у складу са истим захтевом и FSC изјаву за излазне материјале.
- 9.3 За период изјаве или радни налог где се улази комбинују од различитих категорија материјала или придружених процентних изјава, организација мора да користи најнижу FSC изјаву улазних материјала као FSC изјаву за излазе, као што је наведено у Табели Г.

Табела Г. Могуће комбинације улазних FSC изјава и добијене излазне изјаве приликом примене преносног система

Улазни материјали	FSC 100%	FSC Мешавина Кредит	FSC Мешавина х%	FSC Рециклирано Кредит	FSC Рециклирано х%	Пред-потрошачко поново употребљено дрво	Пред-потрошачко поново употребљен папир	Пост-потрошачко поново употребљено дрво и папир	FSC Контролисано дрво и контролисани материјал
FSC 100%	FSC 100%	FSC Мешавина Кредит	FSC Мешавина х%	FSC Мешавина Кредит	FSC Рециклирано х%	FSC изјаве нису дозвољене	FSC Мешавина 100%	FSC Рециклирано 100%	FSC Контролирано дрво
FSC Мешавина Кредит	FSC Мешавина Кредит								
FSC Мешавина х%	FSC Мешавина х%								
FSC Рециклирано Кредит	FSC Рециклирано Кредит								
FSC Рециклирано х%	FSC Рециклирано х%								
Пред-потрошачко поново употребљено дрво	FSC изјаве нису дозвољене								FSC изјаве нису дозвољене
Пред-потрошачко поново употребљен папир	FSC Мешавина 100%	FSC Мешавина Кредит	FSC Мешавина х%	FSC Рециклирано Кредит	FSC Рециклирано х%	FSC Рециклирано 100%			
Пост-потрошачко поново употребљено дрво и папир									
FSC Контролисано дрво и контролисани материјал	FSC Контролирано дрво			FSC изјаве нису дозвољене					FSC Контролирано дрво

10 Процентни систем

Поље 6. Примена процентног система

Процентни систем је FSC контролни систем који омогућава продају свих излаза са процентном изјавом која одговара пропорцији уноса који доприносе изјави током одређеног периода изјаве.

Процентни систем се може применити на FSC Мешавина и FSC Рециклирано групе производа на нивоу једне или више физичких локација. Процентни систем се такође може применити на производе означене као "FSC Small and Community".

Процентни систем **не може** бити примењен на следеће активности:

- продаја производа са FSC 100% излазном изјавом;
- трговина и дистрибуција готових дрвених и папирних производа (нпр. трговци папиром);
- трговину без физичког поседовања;
- трговина и прерада недрвних шумских производа (НДШП), **осим** бамбуса и НДШП

израђених од дрвећа (нпр. плута, смола, кора, гума/латекс).

10.1 За сваку групу производа, организација мора да наведе период изјаве или радни налог за који се мора урадити појединачна FSC процентна изјава.

10.2 За улазе FSC Мешавина и FSC Рециклирано, организација мора да користи процентну или кредитну изјаву наведену у документима добављача о продаји или испоруци (или обоје) да би утврдила количину уноса који доприносе изјави.

НАПОМЕНА: Материјал испоручен са кредитном изјавом мора се користити у пуној количини као допринос улаза у изјави.

10.3 Организација мора израчунати и евидентирати FSC% за сваки период изјаве или радни налог користећи следећу формулу:

$$FSC\% = \frac{QC}{QT} \times 100$$

FSC% = FSC проценат

QC = Износ унетих материјала који доприносе изјави

QT : = Укупна количина шумских улазних материјала

10.4 Када се процентни систем примењује на нивоу више физичких локација, проценат мора бити израчунат на основу просечног FSC% улаза примљених на свим локацијама. Услови за примену процентног система на нивоу више физичких локација су следећи:

- а) израчунавање процента мора бити примењено само на производе унутар исте групе производа;
- б) све локације морају бити у обиму сертификата за појединачну локацију или сертификата за више локација са заједничком власничком структуром;
- в) све локације морају бити смештене у истој држави или Евро зони;
- г) све локације морају да користе исти интегрисани софтвер за управљање;
- д) свака локација која учествује у унакрсном процентном рачуну мора да има FSC проценат (FSC%) од најмање 50%.

10.5 За сваку групу производа организација мора да израчуна FSC% на основу:

- а) улаза за исти период изјаве или радног налога (појединачни проценат); или
- б) улаза из одређеног броја претходних периода изјаве (проценат из покретног просека).

10.6 Временски период током кога се израчунава улазни проценат не сме прелазити 12 месеци, осим ако то није другачије захтевано природом посла и одобрено од стране FSC акредитованог сертификационог тела.

10.7 Организације које користе појединачни процентни метод могу да примене обрачунати FSC% за FSC изјаву за излазне производе произведене у истом периоду изјаве/радног налога или у следећем периоду изјаве.

10.8 Организације које користе процентни метод покретног просека морају да примене израчунати FSC% из одређеног броја претходних периода изјаве за FSC изјаву за излазне производе произведене у предстојећем периоду изјаве.

10.9 Организације које примењују FSC% у предстојећем периоду изјаве у складу са Одредбама 10.7 и 10.8 морају да осигурају да се флуктуације при доласку улазних материјала не користе за повећање количине производа продатих са FSC изјавама. Организације морају да покажу у годишњем извештају обима производње да је количина производа продатих са FSC изјавама компатибилна са количином улаза који доприносе изјави и факторима конверзије у периоду извештавања.

10.10 Организација може да прода укупан излаз за периода изјаве или радног налога са FSC Мешавина или FSC Рециклирано процентном изјавом која је идентична или мања од израчунатог FSC%.

11 Кредитни систем

Поље 7. Примена кредитног система

Кредитни систем је FSC контролни систем који омогућава пропорционалну продају излаза са кредитном изјавом која одговара количини улаза који доприносе изјави и одговарајућим факторима конверзије групе производа.

Кредитни систем се може применити на групе производа са FSC Мешавина и FSC Рециклирано изјавама на нивоу једне или више физичких локација.

Кредитни систем се **не може** применити на следеће активности:

- продаја производа са FSC 100% излазном изјавом;
- продаја и дистрибуција готових дрвених и папирних производа (нпр. трговци папиром);
- трговину без физичког поседовања;
- трговину и прерада недрвених шумских производа (НДШП), **осим** бамбуса и НДШП израђених од дрвећа (нпр. плута, смола, кора, гума/латекс);
- штампање;
- продаја група производа означених FSC Small and Community ознаком и/или изјавом.

Успостављање кредитног рачуна

11.1 За сваку групу производа, организација мора да успостави и одржава FSC кредитни рачун у складу са којима ће бити забележени додаци и одбици за FSC кредит.

11.2 Организација мора водити кредитне рачуне било улазних материјала или излазних производа.

11.3 Кредитни систем се може применити на нивоу једне или више физичких локација. Услови за успостављање централизованог кредитног рачуна који покрива више локација су следећи:

- а) кредити се морају делити у оквиру исте групе производа;
- б) све локације морају бити у обиму сертификата за појединачну локацију или сертификата за више локација са заједничком власничком структуром;

- в) све локације морају бити смештене у истој држави или Евро зони;
- г) све локације морају да користе исти интегрисани софтвер за управљање;
- д) свака локација која учествује у унакрсном кредитном рачуну мора да допринесе са најмање 10% улазних кредита који се користе на локацији током 12-месечног периода.

Администрација кредитног рачуна

- 11.4 За улазе FSC Мешавина и/или FSC Рециклирано, организација мора да користи процентну изјаву или кредитну изјаву наведену у документима добављача да би утврдила количину улаза који доприносе изјави.

НАПОМЕНА: Материјал испоручен са кредитном изјавом мора се користити у пуној количини као допринос улаза у изјави.

- 11.5 Где се кредитни систем примењује на састављање производа од дрвета и где се комбинују улази различитог квалитета, висококвалитетни делови производа који се набављају као контролисани материјал или FSC Контролисано дрво неће представљати више од 30% укупног састава групе производа (по обиму или тежини). У контексту ове одредбе, следећи критеријуми дефинишу квалитет:

- а) сви производи направљени од сечке и парчића сматрају се производима једнаког квалитета;
- б) производи од пуног тврдог дрва сматрају се вишим квалитетом од делова производа од сечке и парчића дрвета;
- в) пуно тврдо дрво сматра се вишим квалитетом него меко.

- 11.6 Организација не сме акумулисати више FSC кредита на кредитном рачуну од суме FSC кредита који су додати у претходна 24 месеца. (То значи да кредити који нису коришћени за излазне изјаве у овом периоду истичу). FSC кредити који премашују суму кредита додатих на кредитни рачун у претходна 24 месеца биће умањени са кредитног рачуна почетком следећег месеца (у 25. месецу након што су додати на рачун).

- 11.7 Одређивање количина излазних кредита се мора постићи множењем количине улаза са одговарајућим факторима конверзије наведеним за све делове производа групе производа.

Продаја излазних производа са кредитним изјавама

11.8 Током продаје производа са FSC Мешавина или FSC Рециклирано кредитним изјавама, организација мора да конвертује количину улаза у кредите према Одредби 11.7 и одузети их од FSC кредитног рачуна.

11.9 Организација сме да продаје производе са FSC кредитном изјавом само ако на одговарајућим кредитним рачунима има довољно кредита.

11.10 Организација може понудити део количине излаза који није продат као FSC Мешавина кредит као FSC Контролисано дрво, на основу одговарајућег кредитног рачуна за FSC Контролисано дрво.

НАПОМЕНА: FSC кредитни рачуни за контролисано дрво нису потребни када FSC Мешавина кредитни рачун покрива производњу целе организације.

ДЕО III: Додатни захтеви

12 Захтеви FSC означавања

- 12.1 Организација може применити FSC ознаку на FSC сертификованим производима у складу са захтевима наведеним у FSC-STD-50-001. Тип FSC ознаке увек мора одговарати FSC изјави наведеној у документима о продаји, као што је назначено у Табели Д.

Табела Д. FSC изјаве и сродне FSC ознаке

FSC изјаве за излазне производе	FSC ознака
FSC 100%	FSC 100%
FSC Мешавина проценат од најмање 70%	FSC Мешавина
FSC Мешавина кредит	FSC Мешавина
FSC Рециклирано дрво - проценат од најмање 70% пост-потрошачког материјала намењеног за поновну употребу	FSC Рециклирано
FSC Рециклирано папир - нема дефинисаног прага	FSC Рециклирано
FSC Рециклирано кредит	FSC Рециклирано

- 12.2 Само FSC производи који су прихваћени за FSC означавање могу се промовисати са FSC робним маркама.
- 12.3 Производи који су искључиво направљени од улазних материјала од малих и/или локалних произвођача могу да користе "FSC Small and Community".

13 Подуговарање

- 13.1 Организација може подуговарати активности у обиму свог сертификата са FSC CoC сертификованим и/или FSC CoC несертификованим уговарачима.

НАПОМЕНА: Споразуми организације о подуговарању предмет су анализе ризика од стране сертификационог тела, као и прикупљање података за потребе надзора на локацији.

- 13.2 Активности које су предмет подуговарачких споразума су оне које су укључене у обим CoC сертификата организације, као што су куповина, обрада, складиштење, означавање и фактурисање производа.

НАПОМЕНА: Складишна места су изузета од уговора о подуговарању када представљају тачке заустављања као део транспорта или логистичких активности. Међутим, ако организација ангажује предузеће са добављачем услуга за складиштење робе која још увек није продата купцу, то ће се оценити као додатно складиште и стога подлеже уговору о подуговарању.

- 13.3 Пре покретања активности новог уговарача, организација мора да обавести своје сертификационо тело о подизвођачким активностима, имену и контакт детаљима уговарача.
- 13.4 Организација мора да успостави уговор о подуговарању са било којим извођачима који су FSC несертификовани, наводећи да уговарач минимално мора:

- а) да се прилагоди свим примењивим захтевима сертификације и процедурама организације везаним за подуговаране активности;
- б) неће неовлашћено користити FSC робне марке (нпр. на уговарачевим производима или Web локацији);
- в) неће додатно подуговорити било коју обраду;
- г) да прихвати да сертификационо тело организације изврши надзор уговарача;
- д) уговарач мора обавести организацију у року од 10 радних дана ако је укључен у листу организација које су одвојене од FSC - а, у складу са FSC-POL-01-004 и након тога није квалификован да пружи услуге подуговарања FSC сертификованим организацијама.

13.5 Организација мора обезбедити документоване процедуре својим FSC не-сертификованим уговарачима како би осигурала следеће:

- а) да материјал под одговорности уговарача није мешан или контаминиран са било којим другим материјалом током активности подизвођења;
- б) да уговарач чува записе о улазима, излазима и документа о испоруци повезана са свим материјалима који су покривени уговором о подизвођењу;
- в) ако уговарач примењују FSC ознаке на производу у име организације, уговарач мора означити само одговарајуће производе произведене у оквиру уговора о подизвођењу.

13.6 Организација мора задржати правно власништво над свим материјалима током подизвођења.

НАПОМЕНА: Организације нису обавезне да физички преузму производе након подизвођења (нпр. производи се могу испоручити директно од уговарача до купца организације).

- 13.7 Организација мора да идентификује документе о продаји или испоруци (или обоје) за материјале који се шаљу на подизвођење као што је утврђено у Одредби 5.1. Уговарачи нису обавезни да идентификују рачуне за материјал после подуговарања.
- 13.8 Организација може да делује као FSC сертифицивани уговарач обезбеђујући услуге подуговарања другим организацијама. У овом случају, организација мора да укључи услуге подуговарања обим свог FSC сертификата, обезбеђујући да се испуне сви примењиви захтеви сертификације.
- 13.9 FSC сертифицивани уговарач мора обезбедити поседовање копија фактура од својих испоручилаца и, ако није исти субјект, од својих добављача, а фактуре морају да садрже довољно података да повежу те фактуре са документима о испоруци.

НАПОМЕНА: Подаци о ценама могу бити цензурисани.

- 13.10 Када организација пружа FSC сертифициване подизвођачке услуге FSC несертифициваним уговарачким организацијама, прихватљиво је да уговорна организација купи сировине за процесе подуговарања. Да би се осигурало да СоС не буде прекинут, материјали се транспортују директно од FSC сертифициваног добављача до организације (тј. несертифицивана организација не сме физички поседовати материјале пре подуговарања). Излазни производ мора бити завршен, FSC обележен, означен са именом, ознаком или другим идентификационим информацијама уговарачке организације.

ДЕО IV: Критеријуми прихватљивости за СоС сертификацију појединачне локације, више локација и групну СоС сертификацију

14 Прихватљивост за СоС сертификацију појединачне локације

14.1 Организација је квалификована за СоС сертификацију појединачне локације ако обим сертификата садржи једну локацију или више локација (две или више локација) које испуњавају следеће критеријуме:

- а) једна локација у обиму СоС сертификата појединачне локације:
 - i) делује као носилац сертификата;
 - ii) одговорна је за издавање рачуна екстерним клијентима за сертификоване и несертификоване материјале који су покривени обимом сертификата;
 - iii) контролише употребу FSC робне марке.
- б) све локације у обиму СоС сертификата појединачне локације:
 - i) делују под заједничком власничком структуром;
 - ii) управља се под директном контролом носиоца сертификата;
 - iii) у ексклузивном су пословном односу једни са другима у погледу излазних материјала или производа који су покривени у обиму сертификата;
 - iv) налазе се у истој држави.

14.2 За појединачну СоС сертификацију, све локације које су укључене у обим сертификације морају бити у складу са свим примењивим захтевима за сертификацију наведеним у FSC-STD-40-004. Захтеви наведени у FSC-STD-40-003 се не примењују.

НАПОМЕНА: У овом сценарију, сви примењиви захтеви сертификације дефинисани у FSC-STD-40-004 морају се проценити од стране сертификационог тела на свим локацијама укљученим у обим сертификата приликом сваког надзора (тј. не примењује се узорковање).

15 Прихватљивост за СоС сертификацију више локација

15.1 Организација је квалификована за СоС сертификацију више локација ако обим сертификата укључује две или више локација или правна лица (назначена у складу са FSC-STD-40-003 као "укључене локације") која испуњавају следеће критеријуме:

- а) све укључене локације и организација која је носилац сертификата повезане су заједничким власништвом; **или**
- б) све укључене локације:
 - i) имају правне и/или уговорне односе са организацијом; **и**
 - ii) имају заједничке оперативне процедуре (нпр. исте методе производње, исте спецификације производа, интегрисани софтвер управљања); **и**
 - iii) подлежу централном администрирању и контролисаном систему управљања који је успоставила организација са надлежностима и одговорностима изнад оних који се односе само на сертификацију, укључујући бар један од следећих елемената:
 - централизовано поручивање или продаја шумских производа;
 - рад под истом робном марком (нпр. франшиза, малопродаја).

15.2 На основу захтева Одредбе 15.1, следеће организације нису квалификоване за СоС сертификацију више локација:

- а) организације које немају овлашћења да прикључе или уклоне укључене локације у обиму сертификата;
- б) удружења;
- в) непрофитне организације које имају профитне чланове.

15.3 За СоС сертификацију више локација, све укључене локације у обиму сертификата морају бити у складу са свим примењивим захтевима за сертификацију наведеним у FSC-STD-40-004 и FSC-STD-40-003 стандардима.

НАПОМЕНА: СоС сертификате више локација процењује сертификационо тело на основу дефинисане методологије узорка као што је утврђено у FSC-STD-20-011.

16 Прихватљивост за групну СоС сертификацију

16.1 Групни СоС сертификат може бити успостављен укључивањем два или више независних правних лица (именованих као "укључене локације" у складу са FSC-STD-40-003) у обиму сертификата ако се испуне следећи критеријуми:

- а) Свака укључена локација мора бити "мала", ако је дефинисана следећим:
 - i) Не више од 15 запослених (еквивалентно пуном радном времену); **или**
 - ii) Не више од 25 запослених (еквивалентно пуном радном времену) **и** максимални годишњи промет од 1.000.000 америчких долара.

НАПОМЕНА: Критеријум годишњег промета се примењују само на организације са профитним активностима. Укупни годишњи промет непрофитних организација израчунава се на основу продаје шумских производа, а не на основу прихода од свих роба и услуга.

- б) Све укључене локације морају се налазити у држави организације која је носилац сертификата.

НАПОМЕНА: FSC-PRO-40-003 овлашћује FSC националне канцеларије да одреде специфичне националне критеријуме за групне СоС сертификације. Национални критеријуми одобрени од FSC замењују оне на које се односи Одредба 16.1 а) и објављују се на FSC Web локацији (у FSC-PRO-40-003а).

16.2 За групну СоС сертификацију, све укључене локације у обиму сертификата морају бити у складу са свим примењивим захтевима за сертификацију наведеним у FSC-STD-40-004 и FSC-STD-40-003.

НАПОМЕНА: Групну СоС сертификацију процењује сертификационе тело на основу дефинисане методологије узорка као што је наведено у FSC-STD-20-011.

Табела 5. Поређење захтева појединачне СоС локације, више локација и групне СоС локације

Елементи	Појединачна	Више локација	Група
Све локације морају деловати под заједничком власничком	Да	Није неопходно. Заједничко власништво се захтева у сценарију	Не

Елементи	Појединачна	Више локација	Група
структуром		наведеном у Одредби 15.1 а)	
Локације могу независно да продају FSC сертифициване производе	Не. Само једној локација у обиму сертификата је дозвољена продаја FSC производа купцима.	Да	Да
Све локације се морају налазити у истој држави	Да	Не	Да
Организација мора да успостави централну канцеларију за администрацију сертификата и интерни надзор	Не	Да	Да
Сертификационо тело може применити методе узимања узорка за избор локације за надзор	Не. Сваке године, сертификационо тело мора да провери све локације у обиму сертификата.	Да	Да
Раст сертификата	Укључивање нових локација у обим сертификата подлеже одобравању од стране сертификационог тела.	Организација може да дода нове локације у обим сертификата у сваком тренутку, у обиму лимита раста установљеног од стране сертификационог тела.	Организација може да дода нове локације у обим сертификата у сваком тренутку, у обиму лимита раста установљеног од стране сертификационог тела.

Прилог А. Примери група производа (информативно)

Следећи примери пронађени у табели G служе да би се разјаснила тачна (✓) и нетачна (✗) примена концепта групе производа:

Табела Е. Примери примене групе производа

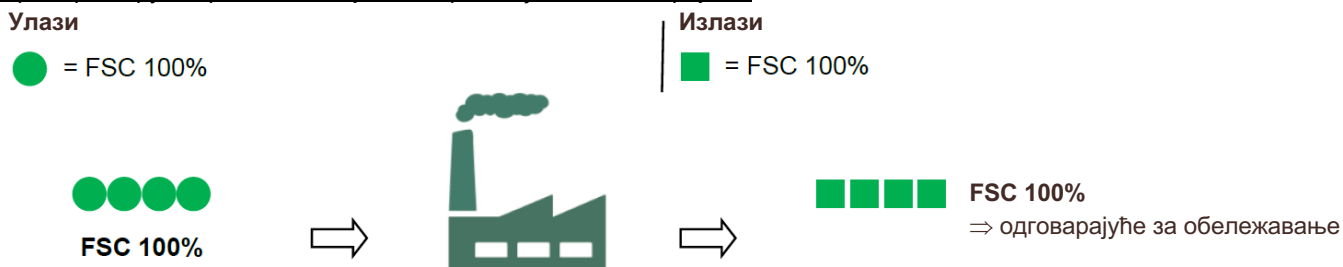
Примери групе производа			Образложење
Обрађују се борови трупци стварајући даску, сечку и пиљевину	✓	Успостављене су три одвојене групе производа: даске, сечка и пиљевина	Сваки излазни производ припада различитој категорији производа.
	✓	Успостављене су две одвојене групе производа: даске и дрво у сечки и парчићи (сечка и пиљевина су комбиновани у истој групи производа).	Сечка и парчићи могу се комбиновати у истој класи производног типа (W3 дрво у иверју или парчићима).
	✗	Успостављена је једна група производа комбиновањем даске, сечке и пиљевине.	Даске, сечка и пиљевина припадају различитим категоријама типа производа.
Обрађују се борови и храстови трупци стварајући даску, сечку и пиљевину	✓	Успостављене су три одвојене групе производа: борове даске, храстове даске, дрво у иверу и парчићима (комбинујући остатке из обраде бора и храста).	Борове и храстове даске нису међусобно замењиви производи. Међутим, у случају "дрва у сечки и парчића", два врсте дрвета се могу комбиновати пошто не мењају излазних квалитет производа.
	✗	Успостављена је "даска" као једна група производа комбинацијом борове и храстове даске.	Борове и храстове даске имају различит квалитет и зато нису замењиви производи.
Столови израђени комбинацијом MDF плоча и фурнира	✓	Успостављене је група производа "столови", комбинујући MDF плоче и фурнир од ораха разних величина и облика (нпр. округли и квадратни столови).	Варијације величине или облика материјала или производа су дозвољене унутар исте групе производа.
	✗	Успостављена је група производа "столови" која комбинује MDF плоче и фурнир од неколико врста дрвета различитих величина и облика (нпр. округли и квадратни столови). Фурнири од ораха, сапеле и јавора су комбиновани у истој групи производа.	Фурнири од ораха, сапеле и јавора нису еквивалентна врста према захтеву у Пољу 4 (тј. замена врсте утиче на вредност и изглед излазног производа).
Столови израђени комбинацијом MDF плоча и меламинског папира	✓	Успостављене је група производа "столови", комбинујући MDF плоче и меламински папир различитих величина и боја меламина (нпр. бели меламински папир и меламински папир имитација дрвета спојени су у исту групу производа).	Штампање, фарбање и други завршни процеси не сматрају се индикаторима квалитета и не утичу на својства материјала као што је наведено у Пољу 4. Материјали који су променили изглед овим активностима још увек могу да се сматрају еквивалентним.
Папир направљен од комбинације изворних влакана и влакана намењених за поновну употребу	✓	Група производа новинског папира успостављена је комбиновањем изворних влакана и влакана за поновну употребу у различитим пропорцијама. Неки излазни производи унутар групе производа су бели, а остали браон због промена на влакнима услед процеса избелјивања.	Различити типови и пропорције влакана могу бити комбиновани у оквиру исте групе производа под условом да не мењају функцију излазног производа. Излазни производ мора припадати истој категорији производа.
	✗	Иста влакна намењена за поновну употребу користе се за производњу новинског папира и посебног папира. Новински папир и посебан папир се	Новински папир и посебни папир немају сличне излазне карактеристике и припадају различитим категоријама производа. Ако организација примењује кредитни систем, она може да одлучи да

Примери групе производа		Образложење
		комбинују у истој групи производа.
Плоче од иверице, без премаза и са премазом са меламинским папиром	×	Успостављена је једна група производа, укључујући плоче од иверице без премаза и са премазом.
		одржава кредитни рачун за влакна намењена за поновну употребу и додели га различитим производним групама (нпр. новински папир и гофриран папир) узимајући у обзир примењиве факторе конверзије пре продаје са FSC кредитном изјавом.
		Плоче од иверице без премаза и са премазом су различити производи и морају се третирати као одвојене групе производа.

Прилог Б. Примери примене FSC система контроле (информативно)

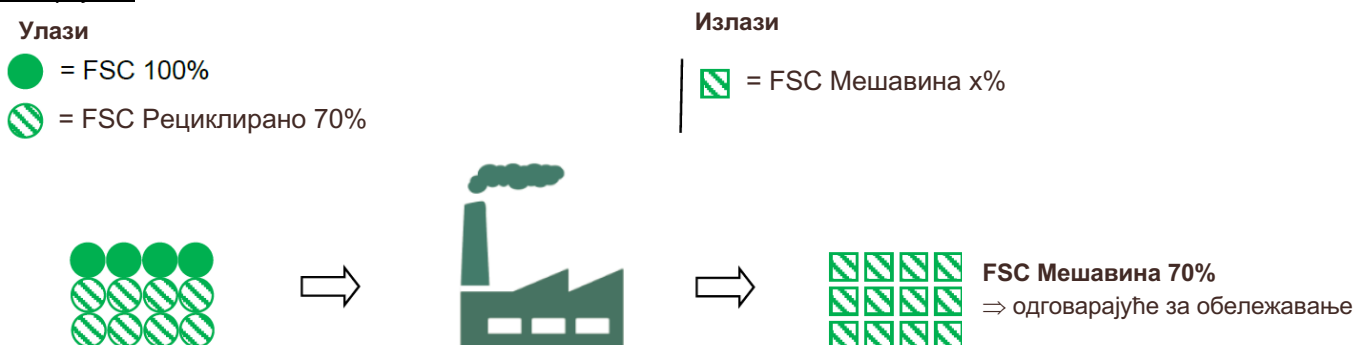
Преносни систем

Пример А: Групе производа са једном врстом улазног материјала.

Одређивање FSC излазне изјаве: У горњем примеру користи се једна врста улазног материјала и његова изјава (FSC 100%) се преноси на излаз.

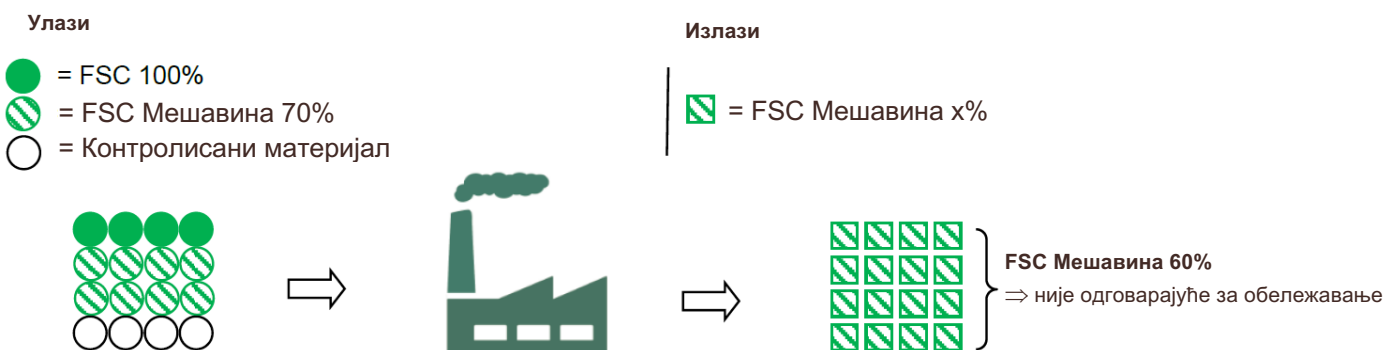
Пример Б: Групе производа са комбинацијом две или више врста улазног материјала различитих категорија материјала.

Одређивање FSC излазне изјаве: Према захтевима наведеним у Табели Г, комбинација изворног материјала (FSC100%) и материјала за поновну употребу (FSC Рециклирано x%) у систему преноса резултира изјавом FSC Мешавина x% за излазне производе (погледати дефиницију за FSC Мешавина).

Процентни систем

Пример В: Групе производа са комбинацијом два или више улазна материјала различитих категорија материјала.

FSC изјава за излаз се рачуна на следећи начин:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ улазне јединице FSC 100\%} \\ 8 \text{ улазне јединице FSC Мешавина 70\%} \\ 4 \text{ улазне јединице контролисаног материјала} \end{array} \right\} \frac{(4 \times 1) + (8 \times 0,7) + (4 \times 0)}{4 + 8 + 4} \times 100\% = \frac{4 + 5,6 + 0}{16} \times 100\% = 60\%$$

Одређивање FSC излазне изјаве: У горњем примеру комбинација три различита материјала (FSC 100%, FSC Мешавина 70% и FSC Контролисано дрво) резултира FSC Мешавина изјавом за излазе (погледати дефиницију за FSC Мешавина).

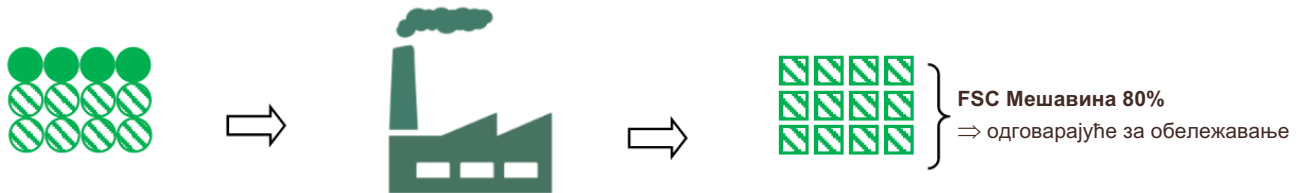
Пример Г: Групе производа са комбинацијом два или више улазних материјала различитих категорија материјала

Улази

- = пред-потрошачки материјал за поновну употребу
- ◐ = FSC Мешавина 70%

Излази

- ◐ = FSC Мешавина x%

FSC изјава за излаз се рачуна на следећи начин:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ улазне јединице пред-потрошачког папира за поновну употребу} \\ 8 \text{ улазне јединице FSC Мешавина 70\%} \end{array} \right\} \frac{(4 \times 1) + (8 \times 0,7)}{4 + 8} \times 100\% = \frac{4 + 5,6}{12} \times 100\% = 80\%$$

Одређивање FSC излазне изјаве: У горњем примеру комбинација пред-потрошачког папира за поновну употребу и FSC Мешавина 70% резултира FSC Мешавина изјавом за излазе.

Кредитни систем

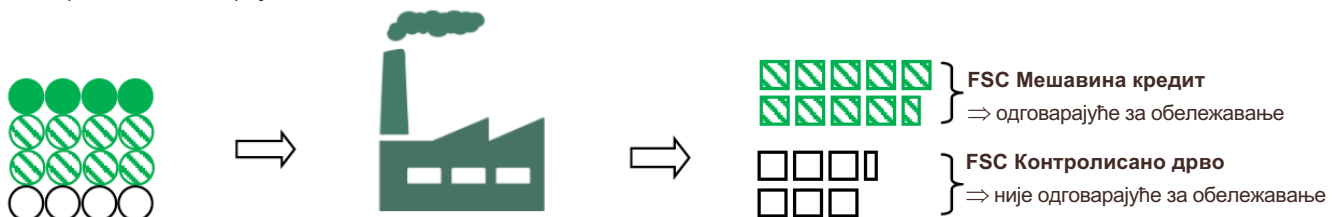
Пример Д: Групе производа са комбинацијом два или више улазних материјала различитих категорија материјала

Улази

- = пред-потрошачки папир за поновну употребу
- ◐ = FSC Мешавина 70%
- = Контролисани материјал

Излази

- ◐ = FSC Мешавина Кредит
- = FSC Контролисано дрво

Број излазних јединица које се могу продати са изјавом "FSC Мешавина кредит" рачуна се на следећи начин:

$$\left. \begin{array}{l} 4 \text{ улазне јединице пред-потрошачког папира за поновну употребу} \\ 8 \text{ улазних јединице FSC Мешавина 70\%} \\ 4 \text{ улазне јединице контролисаног материјала} \end{array} \right\} \begin{array}{l} (4 \times 1) + (8 \times 0,7) + (4 \times 0) = 4 + 5,6 = 9,6 \text{ јединица FSC Мешавина кредит} \\ \text{Остатак од } 6,4 \text{ јединице може се продати као "FSC Контролисано дрво".} \end{array}$$

Одређивање FSC излазне изјаве: У горњем примеру комбинација материјала за поновну употребу (пред-потрошачког папира за поновну употребу) и изворног материјала (FSC Мешавина 70% и FSC Контролисано дрво) резултира FSC Мешавина изјавом за излазе (погледати дефиницију за FSC Мешавина).

Прилог В. Примери делова производа који треба да буду сертифициковани (обавезујуће стандардом)

Сви делови производа који су направљени или садрже материјале који потичу из шума а ти делови су уграђене у производ да би испунили своју функцију за специфичне потребе потрошача морају бити сертифициковани. Сви сертифициковани делови производа морају бити у складу са дефиницијом квалификованости за улазне материјале (нпр. FSC 100%, FSC Контролисано дрво, итд.), а количине материјала у обиму или тежини морају бити израчунате према FSC калкулацији састава производа, чиме се одређује могућност означавања производа FSC ознаком на производу.

Делови производа пореклом из шуме који имају секундарне функције у производу (нпр. за транспорт, заштиту, итд.) не треба да буду сертифициковани уколико се не додају производу са функционалном наменом (нпр. ако ће производ имати нарушену функцију уклањањем овог секундарног дела производа, онда би и ови секундарни делови производа требало да буду сертифициковани).

Амбалажа направљена од шумских улазних материјала (нпр. папир, дрво, итд.) сматра се одвојеним елементом од унутрашњег производа. Зато организација може да одабере да сертифициује само амбалажу или производ засебно, или и амбалажу и производ.

Генератор FSC ознака омогућава креирање ознака са одређеним изјавама о типу производа (нпр. дрво, папир, амбалажа). У случајевима када производ садржи дрвене и папирне делове производа које су јасно одвојени елементи, организација може да се одлучи за одвојену сертификацију, под условом да се одговарајући типови производа користе на FSC ознаци. Да би се избегао ризик погрешног тумачења који делови производа су сертифициковани, препоручује се додатна изјава са објашњењем. Исто важи и за производе који садрже комбинацију дрвних делова производа (нпр. дрво, папир) и недрвних шумских производа (нпр. ратан, плута). У овом случају, дрвени делова производа морају бити сертифициковани а недрвни шумски производи могу бити несертифициковани, под условом да FSC ознака јасно указује на сертифициковане дрвене делове производа (нпр. дрвену столицу направљену од FSC сертифициваног дрвета и несертифициваног ратана). У овом случају, FSC ознака мора да указује на врсту производа од дрвета. Супротна ситуација није могућа (дрвена столица у којој је сертифицикован само недрвни шумски производ, али не и дрво). Где се делови производа пореклом из шуме не могу разликовати (нпр. папир који садржи и недрвне шумске производе и дрво), оба морају бити сертифицикована да би се ставила FSC ознака.

Табела испод обезбеђује неке примере практичне примене делова производа који треба да буду сертифициковани, али табела не покрива све могућности FSC сертифицикованих производа:

Табела Ж: Примери делова производа који треба да буду сертифициковани

Примери производа	Који делови производа треба да буду сертифициковани?	
Шибице и кутија шибица	Шибице	Да
	Кутија	Опционо
	Образложење: Шибице и кутија шибица су различити делови производа који се могу независно сертифициковати када је захтев на FSC ознаци довољно јасан да би се	

Примери производа	Који делови производа треба да буду сертифицирани?	
	избегла погрешна тумачења. Међутим, када се шибице и кутија шибица састоје од истог материјала (нпр. папир), обоје морају бити сертифицирани да би се носила FSC ознака.	
Игре	Папирни и дрвени делови производа	Да
	Упутство са инструкцијама	Опционо
	Паковање	Опционо
	Образложење: Дрвени и папирни делови игара имају функционалну сврху и самим тим су делови које захтевају сертификацију. Међутим, флексибилнији приступ је такође могућ под условом да се одговарајућа изјава примени на етикети. На пример, када су сертифицирани само дрвени делови, FSC ознака ће садржати изјаву "дрво", а папирни делови не требају да буду сертифицирани. Са друге стране, када су сертифицирани само папирни делови, FSC ознака ће садржати израз "папир", а дрвени делови не требају да буду сертифицирани. Упутство са инструкцијама и паковање нису саставни део производа и из тог разлога не требају да буду сертифицирани.	
Књиге	Корице	Да
	Унутрашњи папир	Да
	Омоти књига и увијачи	Опционо
	Трака на омоту књиге	Опционо
	Образложење: Корице књиге и унутрашњи папир су неопходни да би се остварила функција производа и из тог разлога морају бити сертифицирани. Додатни елементи као што су омоти, увијачи и трака на омоту књиге нису потребни да би се остварила функција производа и зато није потребно да се сертифицикују.	
Свеске	Корице	Да
	Лепљени листови папира	Да
	Унутрашњи папир	Да
	Образложење: Омоти свеске, унутрашњи папир и лепљени листови папира су трајни делови производа и неопходни су да би се остварила функција производа. Због тога сви ови делови производа морају бити сертифицирани.	
Часописи	Корице	Да
	Унутрашњи папир	Да
	Уметци	Опционо
	Одвојиве промотивне налепнице	Опционо
	Образложење: Корице магазина и унутрашњи папири неопходни су да би се остварила функција производа и зато морају бити сертифицирани. Уметци и одвојиве промотивне налепнице нису неопходне да би се остварила функција производа и зато, без обзира на метод повезивања (везане, лепљене, лабаве итд.), није потребно да се сертифицикују.	
Тоалет папир	Тоалет папир	Да
	Картонска ролна	Опционо
	Образложење: Тоалет папир је производ коју потрошач тражи да би испунио одређену потребу. Картонска ролна је метод дистрибуције или транспорта папира и може се одвојити од производа без оштећења његове функције. Из тог разлога картонска ролна не мора бити сертифицивана. Исто образложење важи и за све папирне производе који се продају у ролнама и калемовима (нпр. папирни намотаји, роло термо папир, папирни убруси).	

Примери производа	Који делови производа треба да буду сертификовани?	
Кутије марамица	Марамице	Да
	Кутија	Опционо
	Образложење: Папирна марамица је производ коју потрошач тражи да би испунио одређену потребу. Кутија је метод дистрибуције или транспорта папира и може се одвојити од производа без оштећења његове функције. Из тог разлога, кутију није потребно сертификовати.	
Намештај	Намештај	Да
	Амбалажа	Опционо
	Етикета са ценом или промотивна етикета	Опционо
	Образложење: Намештај је производ који потрошач тражи да би испунио одређену потребу. Амбалажа, етикета се ценом и промотивна етикета имају секундарне функције у производу и могу се одвојити од намештаја без компромитовања његове функције. Из тог разлога, амбалажу и етикету се ценом или промотивну етикету није потребно сертификовати.	
Налепнице у листовима	Налепнице (стикери)	Да
	Папир за раздвајање	Опционо
	Образложење: Налепница је производ који потрошач тражи, а папир за раздвајање има секундарну функцију (транспорт производа). Због тога папир за раздвајање не мора да буде сертификован.	
Коверте и папир за раздвајање	Коверте	Да
	Папир за раздвајање	Опционо
	Образложење: Коверат је главни производ који потрошачи тражи и мора бити FSC сертификован. Папир за раздвајање има секундарну функцију и његова сертификација је остављена опциона.	
Монтажне куће (или целе куће продате као целина)	Стални структурни делови куће, укључујући под, кров, зидове, степенице, прозоре и врата.	Да
	Остали секундарни дрвени елементи (нпр. намештај, ормари, WC даске, полице, ограде, тапете).	Опционо
	Образложење: Кућа продата као целина може бити представљена као FSC сертификовани производ ако су сертификовани сви трајни структурни делови направљени од материјала пореклом из шуме који се додају кући како би се задовољиле одређене потребе потрошача (место за живот). Остали секундарни елементи од дрвета (нпр. намештај, ормари, даске за тоалет, полице, ограде, тапете) нису трајни делови куће. Зато не треба да буду сертификовани. Куће израђене од материјала нешумског порекла (нпр. цигле) које увршћују одређене дрвене делове (нап. врата, подове) не могу се представити као FSC сертификоване куће. Међутим, организација може појединачно да означи и промовише ове делове; указујући потрошачима на FSC сертификоване елементе.	
Дрвени подови са папирним или фурнирским облогама	Дрво	Да
	Облоге од папира или фурнира	Да
	Образложење: Дрво и облоге од папира/фурнира нису препознатљиви елементи потрошачима и не могу се раздвојити без оштећења функције производа. Зато и дрво и папир или фурнир морају бити сертификовани са изјавом као FSC сертификовани производ.	

Прилог Г. Самопроцена FSC основних захтева за рад (обавезујуће стандардом)

Према FSC-STD-40-004 *Сертификацији ланца надзора*, организације морају да примене FSC основне захтеве за рад на своје пословање. FSC је утврдио да у циљу тога организација мора:

1. усвојити и спроводити изјаву о политици или политике које обухватају FSC основне захтеве за рад;
2. одржавати ажурну самопроцену у којој организација описује како примењује FSC основне захтеве за рад на своје пословање.

У наставку су дате смернице о томе како организација може да испуни ове захтеве.

Захтеви

FSC је развио низ захтева који се примењују на све CoC сертифицироване организације. Они су следећи:

FSC основни захтеви за рад⁴

7.1 Приликом примене FSC основних захтева за рад, организација мора узети у обзир права и обавезе утврђене националним законодавством, истовремено испуњавајући циљеве захтева.

7.2 Организација не сме да користи дечији рад.

7.2.1 Организација неће запошљавати раднике млађе од 15 година или испод минималне старосне границе као што је наведено у националним или локалним законима или прописима, у зависности од тога која старосна граница је већа, осим као наведено у 7.2.2.

7.2.2 У земљама у којима национални закони и прописи омогућавају запошљавање лицима старости између 13 и 15 година на лакшим пословима, такво запошљавање не би требало да угрожава школовање или да наноси штету њиховом здрављу или развоју. Нарочито тамо где деца подлежу обавезним законима о образовању, дозвољено им је да раде ван школе само током уобичајеног радног времена.

7.2.3 Ниједно лице испод 18 година није запослено на опасним или тешким пословима, осим у сврхе обуке у складу са одобреним националним законима и прописима.

7.2.4 Организација мора да забрани најгоре облике дечијег рада.

7.3 Организација мора уклонити све облике присилног и обавезног рада.

7.3.1 Радни односи су добровољни и засновани на обостраном пристанку, без претње кажњавањем.

7.3.2 Нема доказа о било каквој пракси која указује на присилни или обавезни рад, укључујући, али не и ограничено на следеће:

- физичко и сексуално насиље

⁴ Извор: FSC извештај о генеричким критеријумима и индикаторима заснованим на принципима основних МОП Конвенција (2017).

- дужнички рад
- задржавање плате/укључујући плаћање накнада за запошљавање и или плаћање депозита за започињање запослења
- ограничење мобилности/кретања
- задржавање пасоша и личних докумената
- претње отказом.

7.4 Организација мора обезбедити да нема дискриминације у запошљавању и обављању занимања.

7.4.1 Пракса запошљавања и обављања занимања није дискриминаторска.

7.5 Организација мора да поштује слободу удруживања и ефективно право на колективно преговарање.

7.5.1 Радници могу основати или се придружити организацијама по свом избору.

7.5.2 Организација поштује пуну слободу радничке организације на стварању својих статута и правила.

7.5.3 Организација поштује права радника да се ангажују у законским активностима везаним за оснивање, удруживање или помоћ радничким организацијама или да се уздрже од истих и неће дискриминисати ни кажњавати раднике за остваривање тих права.

7.5.4 Организација преговара са законито основаним радничким организацијама и/или прописно одабраним представницима у доброј вери и са најбољим намерама да постигне колективни споразум.

7.5.5 Колективни споразум се спроводи тамо где постоји.

Изјава о политици

FSC захтева да организација има и спроводи једну или више изјава о политици које покривају FSC основне захтеве за рад (горе). Многе организације већ имају спроведене изјаве или политике, које покривају принципе и праксе изложене у FSC основним захтевима за рад, и такве изјаве и политике које се спровode могу се користити за демонстрирање усаглашености са стандардом ланца надзора.

Прихватљива изјава не мора да буде дословно преношење FSC основних захтева за рад. Изјава треба само да покрије обим принципа изложених у FSC основним захтевима за рад. Међутим, само давање изјаве, укључујући и дословно навођење FSC основних захтева за рад, није довољно. Уместо тога, изјава или изјаве, морају бити пропраћене комплетном самопроценом у којој организација указује на њену усаглашеност са обимом FSC основних захтева за рад и имплементацијом изјаве или изјава о политици организације. Изјава о политици мора бити пропраћена документацијом која указује на њену имплементацију.

На пример, организација која има изјаву о политици којом се забрањује запошљавање особа млађих од 18 година одговара захтеву да постоји политика која покрива Одредбу 7.2 (забрана дечијег рада). Организација би требало поред тога да пружи доказе, укључујући документацију о самопроцени, како би демонстрирала имплементацију ове изјаве о политици.

Самопроцена

Упутства: Свака организација мора да изврши самопроцену у којој организација описује како примењује FSC основне захтеве за рад на своје пословање. Сертификационо тело користи самопроцену за усмеравање надзора и проверу усаглашености са захтевима стандарда. FSC је креирао ову процедуру као финансијски ефективан начин за проверу усаглашености са захтевима, у исто време обезбеђујући усаглашеност са примењивим законима. Процес користи знање организације о свом раду и примењивим законима који помажу оцењивачу да обави надзор.

Организација мора прогласити да су изјаве у самопроцени истините и тачне у складу са најбољим доступним знањем. Организацији која са знањем даје лажне изјаве у својој самопроцени може као резултат да се суспендује или укине сертификат.

Организација мора да одговори на сва питања у самопроцени истинито колико је могуће. Организације морају да наведу релевантне документе и друге материјале које оцењивач може да прегледа да би проверио референтну изјаву у самопроцени.

НАПОМЕНА: За CoC сертификате више локација или групне CoC сертификате централна канцеларија мора бити одговорна за комплетирање самопроцене за све укључене локације у обиму сертификата.

Кључно за FSC основне захтеве за рад је њихова интеракција са примењивим националним законима. Очекује се да ће организације увек бити у складу са примењивим националним законима. Међутим, у неким ситуацијама национални закони омогућавају деловање које FSC основни захтеви за рад забрањују или ти закони дају права организацији која могу да резултирају понашањем у супротности са FSC принципима. У тим ситуацијама, очекује се да ће организација размотрити права и обавезе изложене у националним законима, док ће истовремено испуњавати циљеве захтева. Како остварити ову равнотежу, није увек јасно и најбоље се постиже објашњењем понуђеним од стране носиоца сертификата у самопроцени. У ретким случајевима одговор може захтевати анализу усаглашавања са примењивим законима да би се обезбедила јасна слика сертификационом телу, а та анализа би требало да буде укључена као део одговора.

Примери питања која могу помоћи приликом попуњавања самопроцене:

FSC је обезбедио следећа отворена питања која могу бити корисна за организацију, узимајући их у обзир приликом довршавања самопроцене. Та питања подељена су у четири категорије покривене FSC основним захтевима за рад. Захтевана прецизност одговора зависиће од места оперативне локације организације, укључујући процену ризика организације и процену радног окружења. Ова листа питања није коначна.

Категорија	Питање
Дечији рад	- Која је прописана законом, правна или регулисана минимална старосна граница у месту вашег пословања? - Које сте мере предузели да бисте осигурали да се дечији рад не користи у вашем пословању? - Да ли региструјете годиште (датум рођења) ваших радника и како потврђујете да је то стварно годиште? Да ли проверавате идентификационе документе? - Ако постоје законска или регулаторна ограничења која, по вама, ограничавају могућност испуњавања захтева, опишите како ублажавате та ограничења. - Ако запошљавате раднике испод 18 година, опишите које мере сте предузели како бисте осигурали да не обављају опасан или тежак посао. Ако постоје захтеви за обуку и образовање, наведите пропратна документа. - Да ли је дозвољено легално запошљавање деце између 13 или 15 година? Да ли запошљавате децу тих година? Ако је одговор на оба питања позитиван, наведите мере које сте предузели да бисте се уверили да обављају само лаке послове који нису штетни за њихово здравље или развој и који им омогућавају да раде само ван школских часова.
Принудни рад	- Опишите своје процедуре запошљавања и уговарања како бисте демонстрирали усаглашавање са овим принципом. - Да ли дајете кредите или плату/надокнаду унапред која би захтевала од радника да продужи свој рад ван законских или уговорних споразума? Ако је одговор да, можете ли описати како у овом случају умањујете ризик од дужничког рада? - Како осигуравате да се не одбијају накнаде за запошљавање или да се не врше уплате или депозити за запошљавање? - Како осигуравате да радници не доживљавају никаква ограничења кретања? - Како осигуравате да радници имају приступ својим пасошима и личним документима све време, нудећи им безбедно место за складиштење докумената? - Како осигуравате да не постоје претње од пријављивања радника властима?
Дискриминација	- Како осигуравате да плате и други услови рада нису дискриминаторски? - Постоји ли паритет односа пола/годишта? - Имате ли етнички разнолику радну снагу? - Имате ли политику о недискриминацији? - Да ли осигуравате да сви запослени имају једнаке могућности да напредују? - Како осигуравате да кандидати имају једнаке могућности за запошљавање? - Ако постоје законска или регулаторна ограничења која би, по вашем разумевању, ограничила могућност да испуњавате ове захтеве, описати како умањујете ова ограничења?
Слобода удруживања и право на колективно преговарање	- Јесу ли радници организовани у синдикат? По вашем сазнању, опишите зашто верујете да су радници изабрали или нису изабрали да буду представљени од стране синдиката. - Ако су радници представљени од стране синдиката, да ли је синдикат аутономан и независан? - Који облици заступања радника, осим синдиката, постоје на локацијама? - Постоје ли колективни споразуми који штите раднике и ако постоје, како осигуравате поштовање таквих уговора?

Самопроцена FSC основних захтева за рад

Потврда: Ја _____, потврђујем да су следеће изјаве истините према мојим сазнањима и свестан сам да давање лажне изјаве може резултирати суспензијом или опозивом сертификата или неиздавањем сертификата.

Потпис

Датум

Дечији рад

Захтеви	Питања	Одговор
7.2 Организација не сме да користи дечији рад. 7.2.1. Организација неће запошљавати раднике испод 15 година или испод минималних година као што је наведено у националним или локалним законима или прописима, који год да су старији, осим наведеног у 7.2.2. 7.2.2. У земљама у којима национални закони и прописи омогућавају запошљавање лицима старости између 13 и 15 година на лакшим пословима, такво запошљавање не би требало да угрожава школовање или да наноси штету њиховом здрављу или развоју. Нарочито тамо где деца подлежу обавезним законима о образовању, дозвољено им је да раде ван школе само током уобичајеног радног	а) Да ли је ваша организација у складу са Одредбом 7.2? Ако је одговор да, наставите на в).	
	б) Ако је одговор не на напред наведено питање а), опишите како или зашто ваша организација није у складу са Одредбом 7.2.	
	в) За појединце запослене на локацији/локацијама које имају сертификат, опишите како ваша организација зна да је усаглашена са Одредбом 7.2.	
	г) Идентификујте све документе или друге записе (и њихову локацију) на које се ослањате да бисте потврдили усаглашеност са Одредбом 7.2.	
	д) Идентификујте све законске обавезе за које сматрате да могу утицати на вашу способност да поштујете Одредбу 7.2. Молимо објаснити је и описати како утичу на вашу способност за	

времена.	усаглашеност са Одредбом 7.2.	
7.2.3. Ниједно лице испод 18 година није запослено на опасним или тешким пословима, осим у сврхе обуке у складу са одобреним националним законима и прописима. 7.2.4. Организација мора да забрани најгоре облике дечијег рада.	ђ) Приложити изјаву о политици или изјаве организације која обухвата Одредбу 7.2.	

Принудни рад

Захтеви	Питања	Одговор
7.3 Организација мора уклонити све облике присилног и обавезног рада.	а) Да ли се ваша организација придржава Одредбе 7.3? Ако да, наставите на в).	
7.3.1 Радни односи су добровољни и засновани на обостраном пристанку, без претње кажњавањем.	б) Ако је одговор не на напред наведено питање а), опишите како или зашто ваша организација није у складу са Одредбом 7.3?	
7.3.2 Нема доказа о било каквој пракси која указује на присилни или обавезни рад, укључујући, али не и ограничено на следеће:	в) За појединце запослене на локацији/локацијама које имају сертификат, опишите како ваша организација зна да је усаглашена са Одредбом 7.3.	
• физичко и сексуално насиље • дужнички рад • задржавање плате/укључујући плаћање накнада за запошљавање и или плаћање депозита за започињање запослења • ограничење мобилности/кретања • задржавање пасоша и личних докумената • претње отказом.	г) Идентификујте све документе или друге записе (и њихову локацију) на које се ослањате да бисте потврдили усаглашеност са Одредбом 7.3.	
	д) Идентификујте све законске обавезе за које сматрате да могу утицати на вашу способност да поштујете Одредбу 7.3. Молимо објаснити је и описати како утичу на вашу способност за усаглашеност са Одредбом 7.3.	
	ђ) Приложити изјаву о политици или изјаве организације која обухвата Одредбу 7.3.	

Дискриминација у запошљавању и занимању

Захтеви	Питања	Одговор
7.4 Организација мора обезбедити да нема дискриминације у запошљавању и обављању занимања. 7.4.1. Пракса запошљавања и обављања занимања није дискриминаторска.	а) Да ли се ваша организација придржава Одредбе 7.4? Ако да, наставите на в).	
	б) Ако је одговор не на напред наведено питање а), опишите како или зашто ваша организација није у складу са Одредбом 7.4?	
	в) За појединце запослене на локацији/локацијама које имају сертификат, опишите како ваша организација зна да је усаглашена са Одредбом 7.4.	
	г) Идентификујте све документе или друге записе (и њихову локацију) на које се ослањате да бисте потврдили усаглашеност са Одредбом 7.4.	
	д) Идентификујте све законске обавезе за које сматрате да могу утицати на вашу способност да поштујете Одредбу 7.4. Молимо објаснити је и описати како утичу на вашу способност за усаглашеност са Одредбом 7.4.	
	ђ) Приложити изјаву о политици или изјаве организације која обухвата Одредбу 7.4.	

Слобода удруживања и право на колективно преговарање

Захтеви	Питања	Одговор
7.5 Организација мора да поштује слободу удруживања и ефективно право на колективно преговарање.	а) Да ли се ваша организација придржава Одредбе 7.5? Ако да, наставите на в).	
7.5.1 Радници могу основати или се придружити организацијама по свом избору.	б) Ако је одговор не на напред наведено питање а), опишите како или зашто ваша организација није у складу са Одредбом 7.5?	
7.5.2 Организација поштује пуну слободу радничке организације на стварање својих статута и правила.	в) За појединце запослене на локацији/локацијама које имају сертификат, опишите како ваша организација зна да је усаглашена са Одредбом 7.5.	
7.5.3 Организација поштује права радника да се ангажују у законским активностима везаним за оснивање, удруживање или помоћ радничким организацијама или да се уздрже од истих и неће дискриминисати ни кажњавати раднике за остваривање тих права.	г) Идентификујте све документе или друге записе (и њихову локацију) на које се ослањате да бисте потврдили усаглашеност са Одредбом 7.5.	
	д) Идентификујте све законске обавезе за које сматрате да могу утицати на вашу способност да поштујете Одредбу 7.5. Молимо објаснити је и описати како утичу на вашу способност за усаглашеност са Одредбом 7.5.	
7.5.4 Организација преговара са законито основаним радничким организацијама и/или прописно одабраним представницима у доброј вери и са најбољим намерама да постигне колективни споразум.	ђ) Приложити изјаву о политици или изјаве организације која обухвата Одредбу 7.5.	
7.5.5 Колективни споразум се спроводи тамо где постоји.		

Прилог Д: Одредбе и дефиниције

За потребе овог стандарда примењују се термини и дефиниције дати у *FSC-STD-01-002 EN Речник термина* и следећи термини:

Врста производа (енгл. Product type): Општи опис излазних производа заснованих на систему класификације наведеним у FSC-STD-40-004а Класификација FSC производа.

Готов производ (енгл. Finished product): Производ који неће пролазити кроз будуће трансформације у смислу обраде, означавања или паковања пре предвиђеног завршног коришћења или продаје крајњем кориснику. Састављање готових производа, пуњење паковања и сечење се не сматра трансформацијом производа осим ако такве активности не укључују препаковање, промену састава FSC производа или поновно означавање.

НАПОМЕНА: Неки производи могу или не могу бити класификовани као готови производи, у зависности од захтеване намене купца. На пример, дрво или папир неће бити класификовани као готови производи ако се продају произвођачу који ће додатно користити ове материјале за креирање других производа.

Група производа (енгл. Product group): Производ или група производа одређених од стране организације, који деле основне карактеристике улаза и излаза и зато могу да се комбинују у сврху контроле излазних FSC изјава или означавања.

Датум објављивања (енгл. Publication date): Датум објављивања одобреног FSC регулаторног документа на Web локацији FSC (обично најмање 90 дана пре датума ступања на снагу).

Датум одобрења (енгл. Approval date): Датум када је тело за одобравање одобрило FSC регулаторни документ.

Датум ступања на снагу (енгл. Effective date): Датум када објављени FSC регулаторни документ постаје примењив за употребу.

Део производа (енгл. Component): један и препознатљиви део састављеног производа.

Дете (енгл. Child): Свако лице испод 18 година (ILO Конвенција 182, Члан 2).

Дискриминација (енгл. Discrimination): Укључује - а) свако прављење разлике, искључење или давање предности засноване на раси, боји коже, полу, религији, политичком уверењу, националном или друштвеном пореклу, сексуалној оријентацији, које има за последицу укидање или кршење једнакости могућности или третирања у запослењу или занимању; б) свако друго прављење разлике, искључење или давање предности која има за последицу укидање или кршење једнакости могућности или третирања у запослењу или занимању; идентификованим од стране заинтересованог члана након консултација са репрезентативним представницима послодаваца и радничким организацијама, ако их има, и другим релевантним телима (преузето из ILO Конвенције 111, члан 1).

Добављач (енгл. Supplier): Појединац, предузеће или друго правно лице које организацији обезбеђује улазне материјале пореклом из шуме.

Добра воља у преговорима (енгл. Good faith in negotiation): Организација (послодавац) и радничке организације настојаће, што је више могуће, да постигну споразум, спроведу искрене и конструктивне преговоре, избегну неоправдана одлагања у преговорима, поштују закључене споразуме и дају довољно времена за разговоре и решавање колективних спорова (Gerning B, Odero A, Guido H (2000), Колективно преговарање: MOP стандарди и принципи надзорних тела. MOP Међународна канцеларија, Женева).

Додатни производ (енгл. Co-product): излазни производ добијен током примарног процеса производње другог (главног) производа из истих улаза (нпр. пиљевина, сечка добијена током обраде дрвета).

Документ о испоруци (енгл. Delivery document): Документ који прати пошиљку робе где се физички или електронски наводи, опис, квалитет и количина испоручене робе. Примери докумената за испоруку су доставнице, отпремни документи, транспортни документи или листе паковања.

Документ о продаји (енгл. Sales document): Правни комерцијални инструмент који потврђује продају производа (нпр. фактуре, продајни рачуни, уговори о продаји или кредитно писмо), који служи као захтев за плаћање и постаје документ о власништву када се плаћа у потпуности. Може бити у физичком или електронском облику и идентификује обе стране у трговању, продате артикле и количине, датум продаје и цене.

Еуро зона (енгл. Eurozone): Географски и економски регион који чине све државе чланице Европске уније које су усвојиле евро (€) као своју националну валуту.

Жалба (енгл. Complaint): Изражавање незадовољства било ког лица или организације издате написмено у вези са усаглашености сертифициване организације са захтевима за сертификацију. Жалба мора бити повезана са обимом CoC сертификата организације и да садржи име и контакт податке подносиоца жалбе, јасан опис проблема и доказе који подржавају сваки елемент или аспект жалбе.

Заинтересована страна (енгл. Stakeholder): Погледајте дефиниције за "погођену заинтересовану страну" и "заинтересовани актер".

Заинтересовани актер (енгл. Interested stakeholder): Свако лице, група лица или ентитета који су показали интересовање или је познато да имају интересовање за активности организације.

Заједничко власништво (енгл. Common ownership): Власничка структура на којој су све локације у оквиру CoC сертификата у власништву исте организације. Власништво значи најмање 51% власништва над локацијама.

Закон о легалности дрвета (енгл. Timber legality legislation): Национално или међународно законодавство утврђено да би забранило незакониту трговину шумским производима (нпр. EU Timber Regulation (EUTR), US Lacey Act, Australian Illegal Logging Prohibition Act).

Запошљавање и занимање (енгл. Employment and occupation): Укључује приступ стручној обуци, приступ запошљавању и специфичним занимањима, условима и одредбама запошљавања (МОП Конвенција 111, члан 1.3).

Изворни материјал (енгл. Virgin material): Примарни материјал пореклом из природних шума или плантажа. Ова категорија не садржи материјале намењене за поновну употребу.

Излазни материјали и производи (енгл. Output): Сировине, полупроизводи или готови производи произведени и/или обезбеђени од стране FSC сертифициване организације са FSC изјавама.

Интегрисани систем управљања (енгл. Integrated management system): систем управљања пословним процесима који омогућава организацији да користи интегрисане апликације за управљање пословањем и све податке везане за FSC куповину сертифициваних материјала и производа, акције, производњу и продају, и омогућава сертификационом телу даљински надзор таквих података пореклом са више локација.

Категорија материјала (енгл. Material category): класа изворног или поново коришћеног материјала који се може користити у FSC групама производа. Категорије материјала су: **FSC**

100%, FSC Мешавина, FSC Рециклирано, FSC Контролисано дрво, контролисани материјал, пред-потрошачки материјал намењен за поновну употребу, пост-потрошачки материјал намењен за поновну употребу.

Класе производа (енгл. Product grades): Категорије додељене производима који имају исту или сличну функционалну употребу и/или номенклатуру (нпр. дрво), али различите техничке или визуелне карактеристике (нпр. дрво са неколико чворова обично се класификује у другу категорију у односу на дрво без чворова).

Колективно преговарање (енгл. Collective bargaining): Добровољни преговарачки процес између послодаваца или организације послодаваца и организације радника, са циљем да се регулишу услови запошљавања путем колективних споразума (MOP Конвенција 98, Члан 4).

Контролисани материјал (енгл. Controlled material): Улазни материјал испоручен без FSC изјаве, који је проглашен усаглашеним са захтевима FSC-STD-40-005 EN Захтеви за набавку контролисаног дрвета.

Крајњи корисник (енгл. End-user / end-consumer): Лице или организација који купује и користи производ, а не оно које га производи, продаје и/или њиме тргује.

Кредитни рачун (енгл. Credit account): Запис који чува организација која има кредитни систем, а који наводи обим улазних и излазних кредита за контролу количине производа који могу да се продају са изјавом FSC Мешавина кредит, FSC Рециклирано кредит или FSC Контролисано дрво.

Кредитни систем (енгл. Credit system): FSC контролни систем који омогућава продају дела производне групе са кредитном изјавом која одговара износу улаза који доприносе изјави и променљивим факторима конверзије.

Лакши послови (енгл. Light work): Национални закони или други прописи који дозвољавају запошљавање или рад на лакшим пословима лицима старости 13 до 15 година која а) таквим радом сигурно неће бити оштећена по питању њиховог здравља или развоја; и б) такав рад неће угрозити њихово присуство у школи, учешће у програмима професионалне оријентације или обуке које су одобриле надлежне институције или њихову способност да имају корист од учења које похађају (MOP Конвенција 138, Члан 7).

Ланац надзора (енгл. Chain of custody): FSC ланац надзора (CoC) представља ланац снабдевања производима из шуме, или у случају поновног коришћеног материјала од тренутка када је материјал поново коришћен, до тренутка када је производ продат са FSC изјавом и/или је завршен и обележен FSC ознаком. CoC укључује сваку фазу из набавке, обраде, трговине и дистрибуције, где прелажење на следећу фазу у ланцу праћења подразумева и укључује промену власништва над производом.

Ланац снабдевања (енгл. Supply chain): Мрежа компанија које производе, рукују и/или дистрибуирају одређени производ, предузимајући потребне кораке за претварање производа из сировине у крајњи производ и за његову дистрибуцију крајњем купцу.

Локални произвођач (енгл. Community producer): Шумско подручје које испуњава следеће критеријуме за поседовање и критеријуме за управљање и зато има услове за коришћење FSC Small and Community ознаке:

Поседовање: Легално право да се управља шумским подручјем (нпр. власништво, дугорочни закуп, концесија) постоји на нивоу локалне заједнице и примењује се на следећем:

I чланови локалне заједнице који су аутохтони⁵ или традиционални народи⁶; **или**

II шумско подручје које испуњава критеријуме⁷ за управљање малим шумама и шумама ниског интензитета газдовања (SLIMF).

Управљање: Активно управљање шумским подручјем од стране заједнице кроз усаглашене напоре (нпр. по плану управљања комуналним шумама) **или** од стране заједнице одобрено управљање шумом других ентитета (нпр. менаџер ресурса, уговарачи, производна шумарска предузећа).

Ако заједница одобри другима управљање шумама, критеријум 1 **и** било који од 2 **или** 3 морају бити испуњени:

1. заступничка институција заједнице⁸ има правну одговорност за активности на сечи; **и**
2. заједница изводи активности на сечи; **или**
3. заступничка институција заједнице је одговорна за одлуке о управљању шумама и праћење и надзор над активностима.

НАПОМЕНА: Шума се може или налазити у шуми заједнице и/или на појединачно додељеним површинама, све док постоји право на коришћење шуме заједнице (нпр. мексички "ејидоси" – земљишта заједнице које се налази на периферији и заједнички се користе, Бразилске резерве одрживог развоја).

Локација (енгл. Site): Појединачна функционална јединица организације која се налази на једном физичком месту, а која се географски разликује од других јединица исте организације.

Мали произвођач (енгл. Small producer): Шумско подручје или група шумских подручја (енгл. Forest management unit - FMU) које испуњавају критеријуме SLIMF (FSC-STD-01-003a) и имају право да користе FSC Small and Community ознаку. За носиоце групног FM сертификата, који укључе шумска подручја која нису SLIMF, само шумска подручја категоризована као SLIMF сматрају се малим произвођачима.

Малопродаја (енгл. Retailer): Организација која продаје готове производе јавности за употребу или потрошњу, а не за даљу продају.

Материјал који се може поново користити (енгл. Reclaimed material): материјал који би иначе могао бити одложен као отпад, али уместо тога прикупљен је и поново успостављен као улазни материјал, као замена за изворни материјал, за поновну употребу, рециклажу или прерађивање у производном процесу или другој комерцијалној примени. Уноси следећих

⁵ Дефиниција домородачких народа у FSC принципима и критеријумима за газдовање шумама (верзија 5, радна верзија 5): "Људи и групе људи који могу да буду идентификовани или окарактерисани на следећи начин: кључна карактеристика или критеријум само-идентификације као домородачког народа на индивидуалном нивоу и прихватање такве заједнице као њиховог члана; историјски континуитет са пред-колонијалним и/или раније насељеним друштвима; снажна веза са територијама и околним природним ресурсима; различити социјални, економски или политички системи, различит језик, култура и уверења; облици недоминантних друштвених група; решени да одржавају и стварају своје наслеђе и праксу предака као карактеристику народа и заједнице" Извор: Adapted from United Nations Permanent Forum on Indigenous, Factsheet 'Who are indigenous peoples' October 2007; United Nations Development Group, 'Guidelines on Indigenous Peoples' Issues' United Nations 2009, United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples, 13 September 2007.

⁶ Дефиниција традиционалних народа предложених у FSC принципима и критеријумима за газдовање шумама (верзија 5, радна верзија 5): "Традиционални народи су друштвене групе или људи који се не само-идентификују као домороци и који потврђују право за своју земљу, шуме, и друге ресурсе засноване на давно успостављеном или традиционалном коришћењу и употреби." Извор: Forest Peoples Programme (Marcus Colchester, 07 October 2009).

⁷ Видети SLIMF Eligibility Criteria (FSC-STD-01-003).

⁸ „Државе се морају консултовати и сарађивати са домородачким народом са добром намером путем заступничких институција заједница са циљем добијања њиховог слободног, правовременог и информисаног пристанка пре усвајања и спровођења законодавних или административних мера које могу на њих да утичу.“ Извор: United Nations Declaration on the Rights of Indigenous Peoples Article 19.

категорија материјала класификовани су као материјали који се могу поново користити: FSC Рециклирано, пост-потрошачки и пред-потрошачки материјал који се може поново користити. Ова категорија искључује поновну употребу изворних шумских остатака, као што је пало дрво и други органски материјали произведени изван шумског екосистема (нпр. остаци од пољопривреде).

На производу (енгл. On-product): термин се примењује на било коју ознаку FSC сертификације или ознаку која се примењује за производ или паковање. Примери налепница на производу или ознака укључују ознаке производа, шаблоне, брендове, информације о малопродајном паковању малих нефиксираних производа (нпр. оловке), на заштитно паковање и пластични омот.

Најгори облици дечијег рада (енгл. Worst forms of child labour): обухвата а) све врсте ропства или праксе сличне ропству, као што су продаја и трговина децом, дужничко ропство и власничко ропство, и присилни или обавезни рад, укључујући присилно или обавезно регрутовање деце за њихово коришћење у оружаним сукобима; б) коришћење, подвођење или нуђење детета за проституцију, производњу порнографских материјала или порнографских догађаја; в) коришћење, подстицај или понуда детета за илегалне активности, посебно за производњу наркотика и кријумчарења на начин дефинисан одговарајућим међународним споразумима; г) рад који, због своје природе и околности у којима се он изводи, може да угрози здравље, безбедност и морал деце (МОП Конвенција 182, члан 3).

Национални закони (енгл. National laws): Цео пакет основних и секундарних закона (правила, прописа, статута, уредби), примењивих на националној територији, као и секундарне регулативе и терцијарне административне процедуре (правила/захтеве) који директно и изричито произилазе из тих примарних и секундарних закона.

Недрвни шумски производ (енгл. Non-timber forest product - NTFP): Било који шумски производ осим дрвета (дрва), укључујући и друге материјале настале од дрвећа, као што су смола и лишће, као и било који други биљни и животињски производ. Примери обухватају, али нису ограничени на, бамбус, семе, воће, орашасте плодове, мед, палме, гуму, плуту, украсне биљке и друге производе који потичу из шумског екосистема.

Неусаглашени производ (енгл. Non-conforming product): производ или материјал за који организација не може да докаже испуњавање примењивих захтева FSC сертификације и захтева за испуњавање FSC изјава.

Неутралан материјал (енгл. Neutral material): Материјал који долази изван шумског екосистема (тј. нешумски материјал). Примери су влакна недрвних биљака или одрвењени материјали (нпр. лан који се користи у производњи панела класификованих као дрвене плоче или композитне табле) и синтетисани или неоргански материјали (нпр. стакло, метал, пластика, пунило, избеливач). Неутрални материјали не укључују недрвне шумске производе и пало дрво. Неутрални материјали који се користе у FSC групама производа изузимају се из захтева контроле ланца надзора. Једном када се у оквиру FSC сертификата обухвати нешумски материјал, FSC ће одредити и саопштити када се нешумски материјал више не може класификовати као неутрални материјал.

Обим (енгл. Scope): Групе производа, локације и активности једне организације укључене у процес процене од стране FSC акредитованог сертификационог тела, заједно са стандардима сертификације према којима се обавља провера.

Организација (енгл. Organization): Особа или ентитет који има или аплицира за сертификацију и зато је одговоран за демонстрацију усаглашености са примењивим захтевима на којима се заснива FSC сертификација.

Пало дрво (спасено дрво) (енгл. Salvaged wood): дрво које је:

- природно пало (нпр. од олује или снега);
- пало и касније изгубљено или напуштено (нпр. трупци који су потонули на дно реке или језера док су били у транспорту, оборено дрвеће које никада није било сакупљено, дрво које је испливало на обалу);
- сече у сврхе које нису намена производње дрвета (нпр. уклањање воћњака, чишћење око путева и сеча дрвета у граду);
- потопљени водом и напуштени као резултат вештачких акумулација и изградње бране.

У сврху FSC CoC контроле, као и употребе FSC CoC ознака, спасено дрво се сматра изворним материјалом и мора се проценити као контролисани материјал или продат као FSC Контролисано дрво.

Период изјаве (енгл. Claim period): Период који је организација одредила за сваку групу производа у циљу подношења одређеног FSC захтева. Минимално трајање периода изјаве је време потребно за довршавање серијске производње, укључујући пријем, складиштење, обраду, означавање и продају излазног производа.

Погођена заинтересована страна (енгл. Affected stakeholder): било које лице, група лица или ентитета која је или може бити подложна ефектима активности организације. Примери укључују, али нису ограничени на раднике, лица, групе људи или ентитете који се налазе или раде на активностима и локацијама организације.

Подизвођење (енгл. Outsourcing): Поступак уговарања интерног пословног процеса (тј. активности или задаци који производе одређену услугу или производ) са другом организацијом. Активности подизвођења се обично изводе изван објекта организације. Међутим, организација може да закључи уговоре о подизвођењу са другим компанијама које делују у истом објекту у коме организација нема контролу или надзор над активностима које изводи уговорач.

Пост-потрошачки материјал намењен за поновну употребу (енгл. Post-consumer reclaimed material): Шумски материјал враћен од потрошача или комерцијалног производа кога су користили појединац или домаћинство, или објекат (комерцијални, индустријски или институционални) у улози крајњег корисника производа.

Потврда трансакције (енгл. Transaction verification): Потврда од стране сертификационог тела и/или Accreditation Services International (ASI) организације да су излазне FSC изјаве које је издао носилац сертификата исправне и у складу са улазним FSC изјавама његових трговинских партнера.

Пред-потрошачки материјал намењен за поновну употребу (енгл. Pre-consumer reclaimed material): Шумски материјал узет из процеса секундарне производње или даље индустријске производње, у коме материјал није намерно произведен, неодговарајући за крајњу употребу и не може се поново користити на локацији у истом производном процесу који га је креирао.

Прелазни период (енгл. Transition period): Период (обично годину дана) после датума ступања на снагу у којем се постепено уводи нова верзија FSC регулаторног документа паралелно са старом верзијом (тамо где постоји) која се постепено укида. Да би се омогућило постепено упознавање, обе верзије важе током периода преклапања. Шест месеци након завршетка прелазног периода, сертификати издати у складу са старом верзијом сматрају се неважећим.

Примарна производња (енгл. Primary manufacturing): Сваки процес који претвара изворно обло дрво или сечку у друге производе. За сечку и влакнасте производе, примарна производња укључује производњу пулпе и папира из изворног облог дрва или сечке.

Принудни или обавезни рад (енгл. Forced or compulsory labour): Рад или услуга захтевана од било ког лица под претњом било које казне и за коју се та особа није добровољно понудила (MOP Конвенција 29, члан 2.1).

Прихватљив унос (енгл. Eligible input): Изворни и поново коришћени улазни материјали који су прихватљиви као улаз за одређену FSC групу производа у зависности од категорије материјала.

Производ од пуног дрва (енгл. Solid wood product): производ који се састоји од пуног комада дрвета (нпр. трупца, греда, даска).

Процедура (енгл. Procedure): Специфични начин извршавања активности или процеса.

Проценат покретног просека (енгл. Rolling average percentage): проценат FSC израчунат за период изјаве за одређену групу производа на основу израчунавања просечног броја периода претходних изјава, не већи од 12 месеци.

Процентни систем (енгл. Percentage system): FSC контролни систем који омогућава продају излазних производа са FSC изјавом који одговара пропорцији уноса који доприносе изјави у одређеном радном налогу или у одређеном периоду изјаве.

Радници⁹ (енгл. Workers): Сва запослена лица, укључујући јавне службенике, као и "самозапослена" лица. То укључује и привремене и сезонске раднике, свих нивоа и категорија, укључујући раднике, администраторе, надзорнике, менаџере, раднике уговарача, као и самозапослене уговараче и подуговараче (Извор: MOR Конвенција 155, Конвенција о безбедности и здрављу на раду, 1981).

Радничка организација (енгл. Workers organization): Свака организација радника за промоцију и заштиту интереса радника (прилагођена MOP Конвенција 87, члан 10). Важно је напоменути да се правила и смернице о саставу радничке организације разликују од земље до земље, нарочито у повезаности са онима који се сматрају "вишим рангом", као и са онима за које се сматра да имају моћ да "запошљавају и отпуштају". Радничке организације имају тенденцију да одвоје удруживање на оне који "запошљавају и отпуштају" и на оне који то не могу.

Састављен производ (енгл. Assembled product): Производ направљен од две или више делова шумских производа (нпр. пуно дрво и иверица), састављен заједно да формира нови производ (нпр. намештај, музички инструменти, шперплоча, ламинирани производи и амбалажа или штампани материјали који садрже различите папирне делове).

Сертификационо тело (енгл. Certification body): тело за процену усаглашености које може бити предмет акредитације (адаптирано од ISO/IEC 17011: 2004 (E)).

Сечка и производи од влакана (енгл. Chip and fibre product): производ у коме су сви улази дрвета направљени од исецканог дрвета или раздвојени (нпр. пулпа, папир, материјали за штампу, картон, иверица, влакнаста плоча).

Систем преноса (енгл. Transfer system): FSC контролни систем који омогућава продају излазних производа са FSC изјавом који су идентични или нижи од категорије улаза и где је примењиво, од најниже збирне процентне изјаве или кредитне изјаве.

Систем управљања ланцем надзора (енгл. CoC management system): Организациона структура, политике, процедуре, процеси и ресурси потребни за успешно испуњавање захтева овог стандарда.

⁹ Дефиниција функција запослених као што су ревизори, разликују се од земље до земље. У ситуацијама где они имају овлашћења, у интересу послодавца или руководства, да запошљавају, премештају, суспендују, отпуштају, опозивају, промовишу, додељују, награђују или дисциплинују друге запослене или су одговорни за њихово усмеравање; постоји могућност да не испуњавају услове за чланство у синдикатима.

Тестирање влакана (енгл. Fibre Testing): Низ технологија за идентификацију дрвета која се користи за идентификацију породице, рода, врсте и порекла пуног дрвета и производа од влакана.

Трговац (енгл. Trader): Физичко или правно лице које купује и продаје дрво и/или недрвне шумске производе и које законски поседује робу. Трговци не спроводе никакве трансформације тих производа, било директно или преко подизвођења.

НАПОМЕНА: Монтажа готових производа, сушење дрвета помоћу сушара, пуњење паковања и сечење на димензије, не сматра се трансформацијом производа.

Трговински партнер (енгл. Trading partners): Добављачи и купци организације за производе купљене или продате са FSC изјавом.

Уговарач (енгл. Contractor): Појединац, предузеће или друго правно лице ангажовано од стране организације за било коју активност у обиму FSC CoC сертификата.

Уговор о подизвођењу (енгл. Outsourcing agreement): Писани уговор између организације за уговарање и подуговарача о услузи производње или обради FSC сертификованог производа или материјала, где организација за уговарање задржава контролу и одговорност за набавку улазног материјала од (плаћеног) добављача и за продају излазног производа купцу. Улазни материјал може бити испоручен уговарачу од организације за уговарање или од добављача (испоручиоца), а излазни производ може бити враћен или испоручен од уговарача до организације за уговарање или до купца организације за уговарање.

Уговорна организација (енгл. Contracting organization): Појединац, компанија или друго правно лице које користи услуге извођача (подизвођача) за све активности у оквиру FSC CoC сертификата.

Укључена локација (енгл. Participating site): Локација укључена у обим више локацијског или групног сертификата. Подуговарачи са којима се сарађује у оквиру уговора о подизвођачима не сматрају се укљученим локацијама.

Улаз (енгл. Input): Сировине, полупроизводи или готови производи произведени или генерисани од стране организације и физички су ушли у производни процес или се њима тргује у оквиру FSC сертификата.

Улазни материјал који доприноси изјави (енгл. Claim-contributing input): Улазни материјал који се односи на утврђивање изјава FSC Мешавина или FSC Рециклирано за производе који су контролисани помоћу процентног или кредитног система. Прихватљиви улазни материјали који доприносе изјави су следећи: FSC сертификовани материјали, пост-потрошачи материјал намењен за поновну употребу и пред-потрошачи папир намењен за поновну употребу (Напомена: ова последња категорија искључује остали пред-потрошачки материјал намењен за поновну употребу, као дрво и плуту). Количина улаза примљена са FSC Мешавина % или FSC Рециклирано % изјавом која се рачуна као улазни допринос изјави и пропорционална је проценту наведеном у продајним документима добављача (нпр. ако је 10 кг примљено са изјавом FSC Мешавина 70%, само 7 кг се рачуна као допринос изјави). Потпуна количина улазног материјала примљена са FSC Мешавина Кредитом или FSC Рециклирано кредитном изјавом рачуна се као улазни материјал који доприноси изјави (нпр. 100% количина улаза).

Фактор конверзије (енгл. Conversion factor): однос између количине материјала који улази и напушта подразумевани процес обраде који користи организација. Фактор конверзије се израчунава дељењем излазне количине улазном количином и примењује се на читав производ или на сваки појединачни део производа.

Физичко поседовање (енгл. Physical possession): Физичко руковање организације FSC сертифициваним материјалима и производима (нпр. резање, складиштење, производња, дистрибуција). Транспорт се не сматра физичким поседовањем у контексту овог стандарда.

FSC 100% (енгл. FSC 100%): FSC изјава за производе базиране на улазима искључиво од FSC сертифициваних природних шума или плантажа.

FSC изјава (енгл. FSC claim): Изјава на документима за продају и испоруку за FSC сертифициване или производе FSC Контролисаног дрвета. FSC изјаве су: FSC 100%, FSC Мешавина x%, FSC Рециклирано x%, FSC Мешавина кредит, FSC Рециклирано кредит и FSC Контролисано дрво.

FSC Контролисано дрво (енгл. FSC Controlled Wood): материјал или производ са изјавом FSC Контролисано дрво.

FSC контролни систем (енгл. FSC control system): Систем који се користи за контролу количине производа у групама производа које се могу продати са FSC изјавом. FSC контролни системи су: преносни, процентни и кредитни систем.

FSC кредит (енгл. FSC credit): Количина производа (запремина или тежина) која се може продати са кредитног рачуна помоћу изјава FSC Мешавина кредит или FSC Рециклирани кредит.

FSC Мешавина (енгл. FSC Mix): FSC изјава за производе засноване на улазима једне или више следећих категорија материјала: **FSC 100%, FSC Мешавина, FSC Рециклирано, контролисани материјал, FSC Контролисано дрво, пост-потрошачки враћени материјал и/или пред-потрошачки враћени материјал.**

НАПОМЕНА: Групе производа направљене искључиво од поново употребљеног материјала, контролисаног материјала и/или FSC Контролисаног дрвета не испуњавају услове за продају са изјавом FSC Мешавина

FSC основни захтеви за рад¹⁰ (енгл. FSC core labour requirements): Генерички критеријуми и индикатори Међународне организације рада (MOP) који су истакнути у FSC извештају који покрива основне принципе и права на рад: слободу удруживања и ефикасно признавање права на колективно преговарање; уклањање свих облика присилног или обавезног рада; ефективно укидање рада деце и елиминација дискриминације у смислу запошљавања и занимања.

FSC проценат (енгл. FSC percentage): Проценат улазних материјала који доприноси изјави одређене групе производа за одређени период изјаве или радни налог у складу са процентним системом.

FSC Рециклирано (енгл. FSC Recycled): FSC изјава за рециклиране производе који су добијени искључиво од поново употребљених материјала.

FSC сертифицивани материјал (енгл. FSC-certified material): Улазни материјал обезбеђен од добављача који су FSC сертифицивани са FSC 100%, FSC Мешавина или FSC Рециклирано изјавом.

FSC сертифицивани производ (енгл. FSC-certified product): Производ који испуњава све примењиве захтеве за сертификацију и може се продати са FSC изјавом на рачуну и промовише се са заштићеним FSC робним знаком. FSC Контролисано дрво не сматра се сертифициваним FSC производом.

¹⁰ Извор: FSC извештај о генеричким критеријумима и индикаторима заснованим на принципима основних MOP Конвенција (2017).

FSC Трансакција (енгл. FSC Transaction): Набавка или продаја производа са FSC изјавом наведеном у документима о продаји.

Шема сертификације шума (енгл. Forestry certification scheme): Шема заснована на развоју стандарда управљања шумама и/или стандардима за ланац надзора шумских производа.

Шумски производи (енгл. Forest-based): Органски материјали и производи произведени у шумском екосистему, укључујући дрво и недрвне шумске производе.

Forest Stewardship Council®

ic.fsc.org

FSC International Center GmbH
Adenauerallee 134 · 53113 Bonn · Germany

